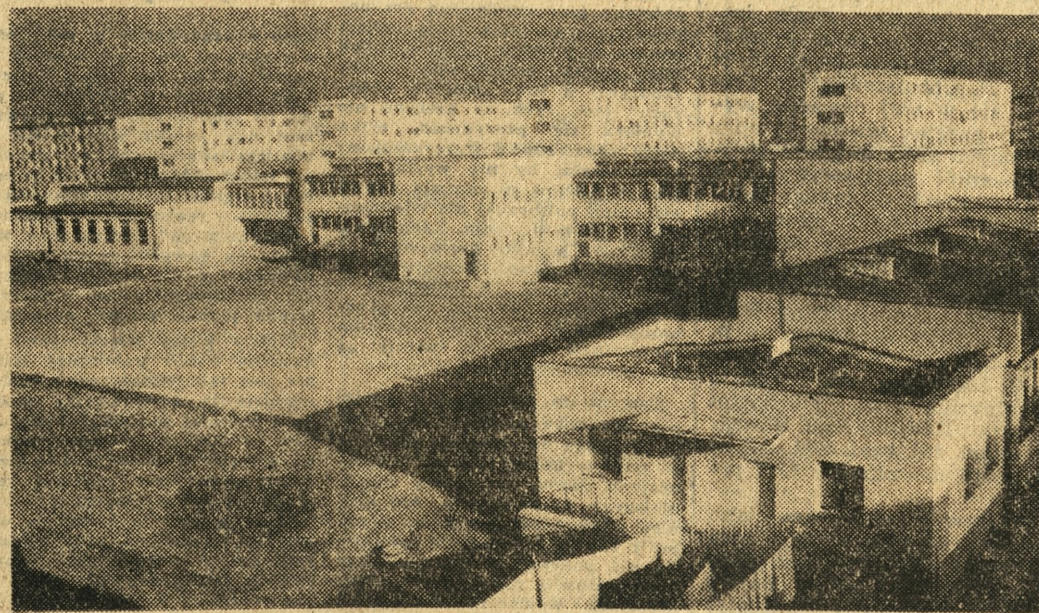

Narada w KW PZPR

Dokończenie ze str. 1

Ne przede wszystkim na ograniczenie nadmiernych apetytów wzrostu zatrudnienia w roku przyszłym. W grudniu KSR będą uchwalały plany na rok 1967 i na te właśnie sprawy muszą zwrócić uwagę. Przedsięwzięcia długofalowe winny sięgać do korzeni braku rytmiczności, niedostatków w organizacji, planowaniu, ko-
operacji itp. oraz te korzenie karczować.

Główny ciężar realizacji uchwali VII Plenum KC spoczywa na administracji gospodarczej. Do 15 listopada br. resorty i zjednoczenia mają skompletować komisje zakładowe. Do 20 bm. — poinstruować je i ustawić do analizy organizacji i ekonomiki zakładów. Organizacje społeczne działające w zakładach powinny do tego czasu zapoznać załogi z uchwala VII Plenum i opracować plany szerokiego współdziałania załóg z komi-
sjami.

Zyciwy stosunek załóg do prac komisji, otwarte ujawnia-
nie wszelkiego rodzaju niedostatków w organizacji i planowaniu produkcji wydziałów i oddziałów w zakładach, a także wskazywanie na przerosty w zatrudnieniu, szczególnie w administracji i służbach pomocniczych jest podstawowym warunkiem prawidłowej realizacji celów VII Plenum. A cele te są oczywiste: chodzi o stworzenie robotnikom warunków do spokojnej, wydajnej i nowoczesnej pracy. (pch)

Wzrost autorytetu i aktywności rad

Dokończenie ze str. 1

dzono wyraźną poprawę w rozwijaniu działalności społeczno-organizacyjnej rad. Notuje się jednak wciąż pewne nieprawidłowości, zwłaszcza na szczeblu powiatów i gromad. Praca z zespołami rad nie odbywa się systematycznie. Niektóre powiatowe i gromadzkie komitety partyjne w małym stopniu zajmują się sprawami aktywizacji komisji DRN i radnych w realizacji zadań. Uczestnicy dyskusji wskazywali, iż instancje i organizacje partyjne powinny bardziej niż dotychczas inspirować i aktywizować społeczne ogniska — sesje, komisje i pracę samych radnych.

Komisja, po ożywionej dyskusji, przyjęła wnioski zmierzające do podjęcia prac w zakresie dalszego usprawnienia pracy aparatu, rozszerzenia systemu szkolenia kadr oraz lepszego doboru pracowników, szczególnie na stanowiska kierownicze. (PAP)

Spotkania z udziałem przedstawicieli konsulatu ZSRR

W ramach obchodów związanych z 49 rocznicą Rewolucji Październikowej odbywa się jeszcze w Poznaniu wiele uroczystości. Jedną z nich było spotkanie wicekonsula ZSRR — S. Akimowa z młodzieżą ZMS w Liceum Ogólnokształcącym nr 8 przy ul. Głogowskiej.

Była to rewizyta S. Akimowa, gdyż na początku listopada delegacja uczniów tego liceum odwiedziła Konsulat. Celem wizyty było przeprowadzenie wywiadu z S. Akimowem, który następnie umieszczono w gazecie ściennej.

W spotkaniu uczestniczyli także m. in.: kierownik Wydziału Kultury i Propagandy KW PZPR — A. Anholcer, I sekretarz KD PZPR Grunwald — M. Jakubowicz, przewodniczący Prezydium DRN — B. Mateczak oraz władze szkolne dzielnic. Spotkanie, które otworzył dyrektor liceum — M. Podgórski, miało charakter dyskusyjny. Uczniowie poruszyli wiele zagadnień dotyczących przebiegu Rewolucji

Na uszanowanie swobód obywatelskich w G ecji

Systematyczne naruszanie swobód obywatelskich i stopniowe zastępowanie praworządności przez samowolę organów państwowych i pozapaństwowych, groźstwo, w krajach niebezpiecznej sytuacji, — oświadczyła we wtorek premierowa Stefanopoli-
sowi delegacja deputowanych partii grecka lewica demokratyczna.

Dzisiaj początek obchodów Tygodnia Studenta

Co roku w większości państw świata obchodzony jest od 10 do 17 listopada Tydzień Studenta, na pamięć walk studentów polskich i czeskich z faszyzmem hitlerowskim. Dzień 17 listopada, kończący ten tydzień, to Międzynarodowy Dzień Studenta. Tegoroczny Tydzień Studenta w Polsce będzie kulminacyjnym akcentem obchodów ostatniego roku Tysiąclecia Państwa Polskiego w środowisku akademickim.

Bogaty program z tej okazji przygotowała poznańska ZSP. 13 o godz. 20 w klubie „Pod Maskami” odbędzie się środowiskowa studencka wieczornica dla uczczenia 49 rocznicy Rewolucji Październikowej, urządzona przez organizację młodzieżową działającą w szkołach wyższych. W sobotę 12 bm. już po raz drugi z kolei odbędzie się orzeszyna bea-
nów Wyższej Szkoły Rolniczej czyli jej najmłodszych studentów (godz. 21 — Izba Rzemieślnicza). We wtorek, 15 bm, w sali XVIII Collegium Minus

odbędzie się wiec solidarności z walczącym Wietnamem, a 17 bm. przewodniczący Prezydium RN Poznania J. Kusiak spotka się z aktywnym akademickim naszym miastem. Tegoż dnia o godz. 12 przerwane zostaną zajęcia na wszystkich 76 wyższych uczelniach Polski z okazji Międzynarodowego Dnia Studenta.

Uroczystości Tygodnia zakończy studencka premiera teatralna „Wyzwolenia” Wyspiańskiego w poznańskim Teatrze Polskim, gdzie dokonane zostanie również rozstrzygnięcie plebiscytu teatralnego „Złota Chryzantema — 66” za najciekawszą kreację aktorską sezonu 1965/66 oraz najciekawsze przedstawienie ubiegłego sezonu (jedno i drugie dotyczy oczywiście Poznania). (ad)

Pomoc Kanady dla Algierii

Jak podaje kanadyjskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych, w najbliższych tygodniach Kanada wyśle partię maki wartości 1 mln dolarów do Algierii, która odczuwa brak środków żywności w wyniku klęski suszy.

Rząd algierski utworzył w zamian analogicznej wysokości fundusz w walucie miejscowej, który będzie przeznaczony na rozwój ekonomiczny kraju i cele oświatowe. (PAP)

Prelekcja w Świątynie

Historyk o wielkopolskim ruchu oporu

Tym razem w bibliotece gromadzkiej w Świątynie, pow. Wolsztyn, nad którą redakcja „Głosu Wielkopolskiego” sprawuje patronat, zgromadziło się szerokie audytorium. Z inicjatywy gromadzkiej organizacji partyjnej i kierownictwa biblioteki odbyło się otwarte zebranie organizacji partyjnej, na które przybyła również licznie młodzież ZMW.

Zebrani serdecznie powitali zastępcę kierownika Wydziału Propagandy KW PZPR, kierownika Referatu Historii Partii — Mariana Olszewskiego. Jego prelekcja „Ruch oporu w Wielkopolsce w okresie okupacji hitlerowskiej”, wzbudziła duże zainteresowanie.

Marian Olszewski przedstawił zebrany wiele danych dotychczas nie znanych szerzej mu ogółowi. O tym, że już we wrześniu 1939 powstała w Poznaniu pierwsza organizacja podziemna. W grudniu 1939 różne organizacje zjednoczyły się w Wojsko Ochotnicze Ziemi Zachodniej. Po masowych aresztowaniach w marcu 1940 r. walkę kontynuowała grupa „Witaszkowców”. Właśnie w Poznaniu powstała nazwa ZHP — Szare Szeregi — i przenio-

W okresie poprzedzającym wtorkowe głosowanie w USA prasa amerykańska i światowa z podejrzaną jednoznacznością przypominała, że tradycja życia politycznego w Stanach Zjednoczonych jest spadkiem popularności partii rządzącej w tzw. „małych wyborach” (tzn. tych, w których nie wybiera się prezydenta, tylko część senatorów i gubernatorów) i ostrzegala, by nie wyciągać z tego wniosków w sprawie poparcia opinii publicznej dla wietnamskiej polityki prez. Johnsona. Dziś, gdy wyniki głosowania są już znane, należy oczekiwać, że ogromna rzesza komentatorów z zadowoleniem ogłasza o samoupojeniu oznajmianym milionem czytelników na całym świecie: „a nie mówiliśmy!”

Tymczasem sprawa bynajmniej nie jest taka prosta. Partia Republikańska rzeczywiście odniosła w tych wyborach sukces wykraczający nawet poza ramy wcześniejszych przewidywań. Ale granica między zwolennikami postępu a skrajną reakcją bynajmniej się nie pokrywa z podziałem na demokratów i republikanów, lecz przebiega wewnątrz każdego z tych stronnictw. Dopiero szczegółowe wyniki uzyskane przez każ-

Działacze jugosłowiańscy z wizytą w Polsce

W środę na zaproszenie Ogólnopolskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu przybyła do Warszawy delegacja Socjalistycznego Związku Ludu Pracującego Jugosławii. Delegacji przewodniczy członek prezydium Związkowej Konferencji Socjalistycznego Związku Ludu Pracującego Jugosławii — Marko Krzisiński.

W czasie kilkudniowego pobytu w naszym kraju delegacja zapozna się z działalnością komitetów FJN w woj. katowickim i wrocławskim. (PAP)

Projekt międzynarodowej konwencji w sprawie praw człowieka

Deбата generalna w Zgromadzeniu Ogólnym NZ

XXI sesja Zgromadzenia Ogólnego NZ kontynuuje debatę generalną. We wtorek toczyły się obrady m. in. w Komitecie socjalnym i ekonomicznym.

Komitety Socjalny XXI sesji Zgromadzenia Ogólnego NZ zakończył prace — jak donosi nowojorski korespondent PAP red. W. Górnicki — nad doniosłym projektem międzynarodowej konwencji w sprawie socjalnych i ekonomicznych praw człowieka. Konwencja ta uzyskała nazwę paktów praw człowieka. Do opracowania pozostała jeszcze treść paktów; które dotyczą praw politycznych i obywatelskich.

Komitety przyjął m. in. za-
sadę, aby przy ratyfikowaniu paktów sygnatariusze mogli

dokonywać odpowiednich zastrzeżeń. Punkt ten wywołał ożywioną dyskusję. W imieniu Polski zabierał głos m. in. prof. dr Z. Resich, który podkreślił, że z samej definicji suwerenności państwowej wynika prawo każdego państwa do dokonywania przy ratyfikowaniu umów międzynarodowych zastrzeżeń, pod warunkiem, że będą one zgodne z celami jakie stawia konwencja. System taki daje wszystkim państwom możliwość uczestniczenia w umowach wielostronnych, gdyż jest liberalny i elastyczny. W ONZ oczekuje się, że paktów praw człowieka zostaną uchwalone w całości jeszcze na bieżącej sesji.

Komitety Ekonomiczny przyjął większością 99 głosów przy 8 wstrzymujących się i bez żadnego głosu przeciwnego, przedłożony przez Polskę, a następnie poparty przez ponad 20 krajów, projekt rezolucji w sprawie suwerenności państw nad zasadami naturalnymi na ich terytoriach.

Przyjęcie rezolucji polskiej stanowi nie tylko poważny sukces delegacji polskiej, lecz również oznacza poważny krok naprzód w sprawie rozporządzania zasobami naturalnymi. Rezolucja, która musi być jeszcze formalnie zatwierdzona przez Zgromadzenie Ogólne, stwierdza m. in. że zasoby naturalne stanowią wyłączną i niepodzielną własność państw, na których terytoriach się znajdują. Jeżeli zasoby te eksploatowane są przez obce firmy, powinno to być prowadzone zgodnie z interesem narodowym danego kraju. Przeciwno projektowi rezolucji oponowały zwłaszcza Stany Zjednoczone i W. Brytania. Jednak wobec przeważającej większości zwolenników projektu, oba te kraje, pisał red. W. Górnicki — nie

Dzisiejszy serwis Informacyjny opracował: Jerzy Walasek.

Wybory w USA: pierwsze wnioski

dego z kandydatów w połączeniu z analizą sił ich popierających, pozwala ustalić, czy nowy Kongres USA znajduje się bardziej na prawo od poprzedniego. Na pierwszy rzut oka jednak wydaje się, że koalicja silniejszych co prawda, ale nadal znajdujących się w znacznej mniejszości republikanów ze skrajnie reakcyjnym odłamem „południowych” demokratów wycisnie na nowych izbach ustawodawczych piętno bardziej reakcyjnego. Ze szczegółowymi wnioskami trzeba jednak jeszcze poczekać.

Wpływ wojny wietnamskiej na nastroje opinii publicznej wcale nie jest tak jednoznaczny, jak ją przedstawia amerykańska prasa. Jeśli pominąć zagadnienie tzw. „rykosztu białych” — czyli reakcji na postępy w walce o faktyczne równouprawnienie ludności murezyńskiej — najgoręcej dyskutowanym w trakcie kampanii wyborczej zjawiskiem była rosnąca drożyzna i postępujące objawy inflacji. Większość wyborców amerykańskich nie zdaje sobie jeszcze, być może, jasno sprawy z zależności między tymi odczuwal-

nymi na co dzień faktami, a wojną toczącą się w odległości wielu tysięcy kilometrów od granic USA. Wolno jednak przypuszczać, że świadomość tego związku będzie się pogłębiała w narodzie amerykańskim i może znaleźć odzwierciedlenie w wyborach prezydenckich za dwa lata.

Kandydatura Goldwatera w wyborach 1964 r. zadawała partii republikańskiej bardzo dotkliwy cios. Tegoroczne wybory świadczą jednak, że w wyniku nieudolnej administracji Johnsona — a zwłaszcza, że prezydent praktycznie w dziedzinie polityki wojennej i zagranicznej realizuje program swego pobitego rywala — republikańskie w znacznej mierze otrząsnęło się z tej porażki. Dla przywódców partii demokratycznej powinno to być ostrzeżeniem. Johnson, ucharakteryzowany na Goldwatera, przestaje być standardem, prowadzącym do sukcesu. W rezultacie okazać się może, że prawdziwym zwycięzcą tegorocznych wyborów okaże się... Robert Kennedy. (T.S.)

Przed startem „Geminii-12”

Na Cape Kennedy trwają ostatnie intensywne przygotowania przed planowanym na środę (9 bm.) wystartowaniem Gemini 12. Na zdjęciu: Edwin E. Aldrin (jeden z dwóch pilotów Gemini) kontroluje urządzenie, które nosi będzie na piersiach w przestrzeni kosmicznej. Zgodnie z planem Aldrin ma opuścić kabinę Gemini 12 aż trzykrotnie.

CAF — Photofax

odważyli się głosować przeciwko, poprzestali na wstrzymaniu się od głosów. Delegacja francuska poparła projekt Polski w całej rozciągłości. (PAP)

Kółka rolnicze korzystają z arbitrażu

Ostatnio weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów określające, że kółka rolnicze podlegają postępowaniu arbitrażowemu we wszystkich sporach z jednostkami gospodarki uspołecznionej. Dotychczas z orzecznictwa państwowego arbitrażu korzystały tylko przedsiębiorstwa państwowe, banki, Naczelna Rada Spółdzielcza i związki spółdzielcze. Przyznanie tych uprawnień również kółkom rolniczym powinno wpłynąć na usprawnienie ich gospodarki. Dotychczas bowiem wszelkie sprawy z kontrahentami musiały rozstrzygać kółka przez sądy powszechne, w których postępowanie trwa znacznie dłużej niż w komisjach arbitrażowych. (PAP)

Łączność za pomocą „Mołnii-1”

W dniach 6 i 7 listopada setki tysięcy mieszkańców Dalekiego Wschodu obserwowały na ekranach swoich telewizorów przebieg uroczystej akademii w Pałacu Zjazdów i defiladę oraz manifestację na Placu Czerwonym w Moskwie z okazji 49 rocznicy Rewolucji Październikowej. Było to możliwe dzięki czwartemu z kolei radzieckiemu sputnikowi telekomunikacyjnemu „Mołnia 1”, wyrzucenemu na orbitę 20 października br. Jest to orbita wydłużona, której apogeum wynosi 40 tys. km, a perigeum 500 km. Przez 9 godzin spośród 12, w ciągu których dokonuje obrotu wokół Ziemi, sputnik znajduje się w zasięgu bezpośredniej łączności z terytorium ZSRR, co pozwala na systematyczne dawanie poprzez Kosmos obrazów telewizyjnych, utrzymywanie łączności telefonicznej i telegraficznej między odległymi punktami kraju.

Dziennik „Prawda” opublikował w środę reportaż z kółka rolniczej „Mołnia 1”. Korespondent pisze, że w pomieszczeniu, gdzie znajduje się aparat, człowiek czuje się jakby znalazł się wewnątrz ogromnego, elektronicznego przyrządu. (PAP)

Wyrok na ludobójców ze Stanisławowa

W stolicy Austrii zakończył się we wtorek 8 bm. proces sądowy przeciwko ludobójcom ze Stanisławowa SS-owcom Wilhelmowi i Johannowi Maurom. W latach 1941—1943 ci zbrodniarze hitlerowscy brali udział w rozstrzeliwaniu ludności cywilnej w okręgu Stanisławowa. Sąd skazał Wilhelma Mauera na 12 lat więzienia, a jego brata Johanna na 12 lat więzienia. (PAP)

Do redaktora „Głosu“

Codziennie wpływają listy w naszej dyskusji „Młodzi na rozstajach“. Czytelnicy podejmują rozmaite aspekty zagadnienia, stawiają sprawę ostro, niekiedy rygorystycznie. Nie wszyscy również zgadzają się ze sobą czy też z naszymi artykułami, które zapoczątkowały dyskusję. Nie z wszystkimi też my się zgadzamy. Wszyscy jednak wykazują duże zainteresowanie naszą młodzieżą, jej postawami wobec świata, wykazują dużą troskę o przyszłość tej młodzieży. Zachęcamy czytelników do dalszych wypowiedzi przypominając, by ograniczać je do 2 stron maszynopisu.

A oto kolejne wypowiedzi.

DOROŚLI DAJĄ „PRZYKŁAD“

To bardzo dobrze, że na łamach poczytnego pisma „Głosu“ znalazło się miejsce na dyskusję nad tak bardzo palącym i smutnym problemem jakim jest sprawa demoralizacji i chuligaństwa wśród młodzieży. Może skłoni to społeczeństwo do zabrania głosu i szczerych wypowiedzi, pozwoli na zebranie materiału dla pedagogów, psychologów, nauczycieli i wszystkich innych, którym dobro i przyszłość naszej młodzieży leży na sercu.

Chciałbym opisać Panu, jak to my dorośli potrafimy „dokształcać“ młodzież. Córka moja, studentka, od dłuższego czasu chorowała. Po kilku wizytach u lekarza studenckiego miała rozmowę następującej treści.

— Może pani jest w ciąży?
— Nie, panie doktorze.
— To może pani partner nie odpowiada?
— Nie mam jeszcze żadnego partnera.
— To na co pani czeka? Ile pani ma lat?

Córka moja wyszła z gabinetu rozstrzęsiona. Zajął się nią lekarz w przychodni rejonowej, który stwierdził silną nerwicę żołądka.

Czy nie uważa Pan, że sprawa wymagała interwencji u tego „lekarza“, jeżeli już nie w Wydziale Zdrowia?

Niestety, nagminny jest fakt traktowania młodzieży, a zwłaszcza dziewcząt w sposób obraźliwy przez nas dorosłych. Od studentek, korzystających z przychodni studenckich, dużo słyszałam. Stwierdzam, że wśród młodzieży muszą pracować

✱

wać ludzi o wysokiej kulturze osobistej.

Przepraszam Pana za zabranie drogiego czasu, ale ta sprawa leżała mi na sercu.

Z. Budzyńska

MŁODZI NA ROZSTAJACH

NIE POBŁAŻAĆ

Największą trudnością będzie chyba stworzyć wspólny front wychowywania młodzieży. Po pierwsze, że wspólnego frontu dotąd nie było, a po drugie, chociażby większość stworzyła pewien front, to zadowalających wyników nie będzie dopóty, dopóki nie zacznie się przestrzegać pewnych prawideł.

Przed wszystkim młodzież winna być uprzejma i posłuszna wobec rodziców, nauczycieli itp., przestrzegać obowiązujących zarządzeń, czy to w lesie, czy na wodzie, czy w mieście, gdzie stosuje się wytyłumianie, a młodzież pozwalała sobie na ostre gwizdy. Mówi się, że młodzież ma prawo się wyszumieć, to jest nieprawda.

Młodzież musi być akuratna w wykonywaniu swych obowiązków, oszczędna, czysta, dbająca o swoje zdrowie, nie powinna zadawać się z pijakami i palaczami.

Powinna być szczerą, umiarkowaną, udzielać się organizacjom społecznym czy to w sporcie, czy to w sprawach kulturalno-oświatowych, aby nadążać w swoich obowiązkach szkolnych. Na czele winna stać pracowitość.

Rodzice mają różne zdania o wychowywaniu dzieci. Często idą po linii najmniejszego oporu. Po prostu rodzice nie chcą sobie zadawać trudu w wychowywaniu od samego rana. Oni powinni wpływać na dzieci swoje, aby umiały

prawidłowo znaleźć się między ludźmi. Młodzież szybko rośnie, każdy chybiony dzień przyczynia się do klęski rodzica, a niepokorny opór dzieci rośnie progresywnie. Matka winna siedzieć w domu i mieć pieczę nad swoimi dziećmi. Dzieci wymagają stałej korekty, bo stale popełniają błędy, aż przejdą te pierwsze lata.

Jeżeli rodzic jednak nie dopatrywał wychowania dzieci, to w późniejszym okresie boi się ingerować. Przychodzi wtedy strach i obawa przed niepokornym czynem syna czy córki, a jeżeli ten strach przechodzi na całe społeczeństwo, to władza nad młodzieżą jest wypuszczona z rąk.

Trzeba zawczasu postępować rygorystycznie, a nie pobłażać. Trzeba karać zaraz po

występkach, a nie poniewczasie. Również kolegia karne winny rozpatrywać sprawę szybko, a nie po pół roku.

Nie podoba mi się porównywanie naszego stanu tak oficjalnie ze stanem za granicą, że młodzież tam robi rozboje itp. Nie wpływa to na pewno dobrze na naszą młodzież, bo sobie powie, jeżeli oni sobie tak pozwalają, to my możemy sobie też pozwolić i my jesteśmy my jeszcze lepsi od tamtych.

Trzeba tu odgraniczać przebiegłość od chuligaństwa. Moim zdaniem chuligaństwo jest połączone z pewnym występkiem, wybrzydzeniem, ale nie jest połączone z kradzieżą, mordem lub nawet dotkliwym pobiciem.

Młodzież winna mieć respekt wobec starszego pokolenia, a to uzyskuje się przez sprawiedliwe, szybkie, dotkliwe karanie.

(—) Jan Siejkowski
Poznań

ul. Kolejowa 29, m. 2.

✱

BEZ PRACY NIE MA KOŁACZY

Pragnąłby podjąć polemikę na jakże aktualny temat: Przyczyny demoralizacji, występującej w niektórych środowiskach młodzieży.

Zagadnienie to stanowi złożony problem psychologiczno-wychowawczy. Młodzież, przejawiająca pewne predyspozycje i tendencje demoralizacyjne należy z rozstajów zaprowadzić na bezpieczny trakt.

Droga do tego wiedzie przez radykalne bezkompromisowe, możliwie szybkie zainteresowanie całego społeczeństwa, a w szczególności MO i organów wymiaru sprawiedliwości tym palącym problemem. Należy zająć się zagadnieniem, wpojenia już dzieciom pozanowania i zamilowania do rzetelnej i systematycznej nauki, pomocy w drobnych obowiązkach domowych. Problem staje się znacznie groźniejszy, gdy dziecko wkraczając w wiek 14—17 lat, źle ukierunkowane od najmłodszych lat, przyzwyczajone do łatwizny, słuchania dyskusji rodziców o niesprawdliwości pedagogów, nabiera przekonania, iż kroci właściwą drogą.

Przypadkowo przysłuchiwałem się rozprawie (Sąd Powiatowy sala 106), młodzieńca 17-letniego, ucznia Zasadniczej Szkoły Łączności, o dokonanie w domu kolegi, któremu udzielał korepetycji, poważnej kradzieży (waluty obce). Dokładne i bezstronne wyświetlenie sprawy leży w kompetencji Kolegium Sędziowskiego, ono będzie feroowało wyrok.

Otóż niechaj takie elementy, żerujące na łatwiznie, będą izolowane i niechaj „Temida“ w wypadkach machinacji dewizowych feruje najwyższe wyroki. Niechaj hasło: nie orze nie sieje, a zbiera — przestanie być aktualne.

Cieszę się faktem, a że mną chyba zdrowy trzon społeczeństwa, iż w Polsce jest lepszy stan rzeczy, niż w krajach kapitalistycznych Zachodu, ale nie należy czekać, aż sytuacja przybierze stan ostrej opozycji, zagadnienie stanie się problemem wymagającym dużych nakładów materialnych i ludzkich.

Charaktery i postawy życiowe należy kształtować od najmłodszych lat, a ci którzy wywierają destruktywny wpływ na młode pokolenie muszą być bezwzględnie izolowani.

Zainteresujmy problemem wychowania młodego pokolenia: rodziców, pedagogów, psychologów (działający kompleksowo), a wówczas wspólny trud może dać pożądane wyniki.

Uzdrowimy sytuację zmniejszając maksymalnie liczbę przestępstw.

Mam 26 lat, mnóstwo problemów życiowych, ale wyznaję zasadę: bez trudów nie ma korzyści, bez pracy nie ma kołaczy.

J. F. P.

P. S. Łączę pozdrowienia.

Ofiarność na miarę potrzeb

WIELKO
POLSKA
Ostrzeszów

Jeszcze do niedawna ten rejon województwa zaliczany był do najbardziej zaniedbanych w rozwoju gospodarczym i społecznym. Wyrazem jego słabości ekonomicznej była likwidacja powiatu ostrzeszowskiego przez władze sanacyjne w roku 1933. Zajmujący ostatnie miejsce w województwie pod względem jakości gleb, powiat ten przez długi czas nie mógł przełamać stagnacji wywołanej przejściową likwidacją. Zwrot dokonał się stosunkowo niedawno — bo w roku 1955.

Wpłynęły nań przede wszystkim urbanizacja stolicy powiatu — Ostrzeszowa i uprzemysłowienie, które nadaje ton życiu miasta. Na wsi — szybkie tempo przyrostu zbóż na skutek zmiany struktury zasiewów, zwiększenia zużycia nawozów mineralnych i mechanizacji prac polowych. Dodatkowym jeszcze elementem wpływającym na rozwój gospodarczy Ziemi Ostrzeszowskiej jest całkowita prawie elektryfikacja tego rejonu, która do roku 1970 obejmie wszystkie 72 wsie sołeckie. Obecnie dwie zaledwie wsie nie korzystają z dobrodziejstw energii elektrycznej. (Do roku 1939 proporcje te układały się odwrotnie!).

W gospodarce powiatu, mimo wzrostu uprzemysłowienia, dominującym działem pozostaje nadal rolnictwo. Obejmuje ono ponad 40 tys. ha użytków rolnych z czego prawie połowę miejscowe gospodarstwa przeznaczają pod zasiewy zbóż. Nic więc dziwnego, że głównym problemem dyskusji, tocznej na sobotniej konferencji sprawozdawczo — wyborczej ostrzeszowskiej organizacji PZPR było poszukiwanie odpowiedzi na pytanie: jak lepiej gospodarować na glebach lekkich, by osiągnąć wyższe plony zbóż, zwłaszcza żyta? Dotychczasowe bowiem wyniki gospodarcze, mimo dość znacznej poprawy, nie wyczerpują wcale możliwości podnoszenia plonów, zwiększenia bazy paszowej czy intensyfikacji poszczególnych upraw. Nie zadowalają też samych rolników. Wskazywano więc na środki zaradcze, tak istotne dla gospodarki powiatu, jak przestrzeganie zasad agrominimum, zwłaszcza przy dokonywaniu wymiany materiałów siewnych, czy zabiegach profilaktycznych w zakresie ochrony roślin. Chodzi o wydanie skutecznej walki chwastom, o niszczenie szkodników roślin, koncentrujących się głównie na plantacjach upraw przemysłowych. Z analizy przeprowadzonej w czerwcu br. wynika bowiem, iż nie wszystkie gospodarstwa radzą sobie należycie z tym problemem; czasem stosowanie środków chemicznych napotyka opory. Oznacza to konieczność szerszej popularyzacji oświaty rolniczej na wsi, wprowadzania różnego rodzaju instruktażu itp.

Inna rzecz, że postulat fachowej pomocy dotyczy również wielu pozostałych działów gospodarki rolnej, jak np. nawożenie czy hodowla. Bywa, że zwiększona w tym roku pula nawozowa w znacznej części zalega w niektórych magazynach GS-ów. Nie dość dobre jest też wykorzystanie bazy paszowej (w bieżącym roku zabrakło około 11 tys. ton siana). A przecież Ziemia Ostrzeszowska to prawdziwy rezerwuuar łąk i pastwisk, które zajmują tu ponad 11 tys. hektarów. Ujemny bilans baz paszowych wpływa zarówno na złą jakość bydła jak i obniżanie jego wydajności. W interesie zatem samych producentów leży jego zmniejszenie przez intensyfikację upraw roślin pastewnych i zabezpieczenie odpowiednich ilości siana. Trzeba wszakże powiedzieć, że samo zabezpieczenie baz paszowych nie wystarczy. Konieczne jest również racjonalne dokarmianie zwierząt. I to znowu kwestia oświaty rolniczej odgrywająca tak istotną rolę w problematyce gospodarczej tego regionu.

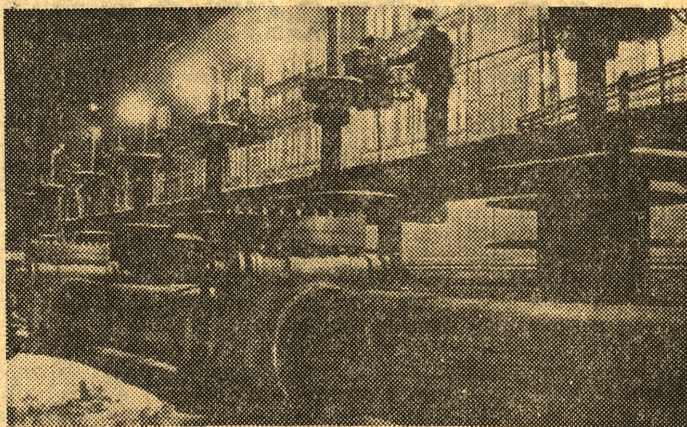
Sformułowanie tych wszystkich uwag nie oznacza jednak, by rolnicy gospodarujący w Ostrzeszowskim nie mogli wykazać się sukcesami. Wrecz przeciwnie. Świadczy o tym wzrost produkcji rolnej, który wniósł tu w ostatnim roku 2,4 q z ha (w tym pszenicy około 4,4 q). Wyższy stopień osiągnięta mechanizacja prac polowych; kółka rolnicze dysponują obecnie jednym ciągnikiem na 182 ha. W bieżącym roku można było wykreślić z rejestru gospodarstw ekonomicznie zaniedbanych aż 13 rolników, którzy wywiązali się z umów kontraktacyjnych, doprowadzając swe gospodarstwa do średniego poziomu.

Jest wszakże dziedziną, w której rolnicy ostrzeszowskiej wiodą prym, osiągać rezultaty znacznie lepsze niż inne powiaty. Czyny społeczne mają tu tradycję długoletnią, świadczą o znacznej ofiarności społeczeństwa, zrozumieniu własnych potrzeb i umiejętności ich zaspokajania. Wartość tych czynów osiągnięta w ostatnim roku Tysiąclecia blisko 14,5 mln. zł (nie licząc czynów produkcyjnych). Przy czym znaczna część wsi zameldowała już o ich realizacji, w innych prace są na ukończeniu.

Również od dłuższego czasu powiat ostrzeszowski znajduje się w czołówce krajowej w zbiorze na Społeczny Fundusz Budowy Szkół i Internatów. Podobnie jak w latach ubiegłych zgłosił on z końcem sierpnia br. o wykonaniu rocznego planu zbiórki na ten cel. Wiele gromad, w tym Kraszewice, Bukownica i Kuźnica Grabowska wykonało swój plan przed terminem. Rzecz to godna podkreślenia, bo skądinąd wiadomo, że gospodarstwa chłopskie nie należą do producentów w zbiorze na SFBSi.

Ofiarność mieszkańców Ziemi Ostrzeszowskiej liczy się na miarę potrzeb tego regionu. Jak każdy też kapitał za inwestowany właściwie, może przynieść wkrótce spore korzyści. W tym zaś szczególne zadanie przypada miejscowej organizacji partyjnej, inspirującej i koordynującej te działania.

JERZY WALASEK

Na zdjęciu: fragment głównej stacji pomp rurociągu „Przyjaźni“ pod Kujbyszewem.

Fot. — „Głos“

LITERATURA PIĘKNA

Aleksander Puszkina „Jurydyki i ballady“. PIW, str. 278, zł. 20.

Wacław Sieroszewski „Beniowski“. WL, str. 440 (tom 1 i 2), zł. 25.

Ernest Hemingway „Za rzeką, w cień drzew“. PIW, str. 266, zł. 25.

Leopold Lewin „U przyjaciół“ (przekłady poezji rosyjskiej, białoruskiej, ukraińskiej, gruzińskiej i litewskiej). WL, str. 460, zł. 40.

Tadeusz Rittner „Dramaty“. PIW, tomy 1 i 2 zł. 50.

William Faulkner „Zstęp, Mojżesz“. PIW, str. 356, zł. 25.

„Cichy Don“ — opracowanie dla estrady literackiej wg. Szolochowa. CPARA, str. 115.

Józef Kelera „Kpiarze i moralisci“ (szkice o nowej polskiej dramaturgii). WL, str. 202, zł. 22.

Max von der Gruen „Błędne ogniki i plomien“. PIW, str. 298, zł. 20.

Bogdan Wojdowski „Próba bez kostiumu“ (szkice o teatrze). PIW, str. 260, zł. 15.

„Historicy cesarstwa rzymskiego — Żywoty cesarzy od Hadriana do Numeriana“. Czytelnik, str. 500, zł. 48.

Stanisław Helsztyński „Przybyszowski“. WL, str. 498, zł. 40.

Leon Gomolicki „Wyprowadzenie z Patmos“. WL, str. 214, zł. 13.

Maria Szypowska „Wiadro pełne nieba“. LSW, str. 252, zł. 13.

NAUKA I KULTURA

„Słownik filozofów“ tom 1, PIW, str. 500, zł. 75.

Jan Białostocki „Sztuka i myśl humanistyczna“. PIW, str. 211 + 32 ilustracji, zł. 35.

Kazimierz Żygulski „Drogi rozwoju kultury masowej“. CRZZ, str. 242, zł. 25.

Zbigniew Zabicki „Kuźnica i jej program literacki“. WL, str. 272, zł. 33.

Tadeusz Kupis „Zawód dziennikarza w Polsce Ludowej“. KIW, str. 348, zł. 40.

Adam Holanek „Leworęki cyklop“. WL, str. 196, zł. 15.

Tu się zaczyna „Rurociąg Przyjaźni“

Korespondencja własna z Kujbyszewa

W tej rzece nie ma brzośców. Nie ma również wody. Bierze ona jednak początek u szerokiego koryta największej w Europie rzeki — Wołgi. Ukryta pod ziemią, skuta obrotami potężnych rur stalowych, biegnie prosto na zachód. Nia, jak krew w żyłach człowieka, dnem i nocą płynie czarna skarb ziemi — nafta. Elektryczne silniki tłoczą bez przerwy tysiące, miliony ton — naftowej mazi do Płocka, Bratysławy, Schwedt...

Pompy, które nadają nieustający bieg nafiście, są tak potężne, że gdy je włączono — stawały przejeżdżające w pobliżu pociągi elektryczne. Brakowało dla nich prądu. Później pobudowano tu specjalną linię wysokiego napięcia.

W sali dyspozytora rurociągu spotkałem dyżurnego inżyniera — Irene Kozłowa. Choć niedawno ukończyła Politechnikę i jest młoda, mocno dzierży władzę nad pierwszym odcinkiem naftociągu, który rozciąga się od Wołgi do okręgu tambowskiego (736 kilometrów). Rurociąg leży na dnie rzeki i to najbardziej nędzne i tuż przy niej — Podnieszcz cienie w rurach to mogą nie wytrzymać i pęknąć — ropa

rozleje się po wodzie, zagrozi statkom, nadbrzeżnym osiedlom...

— Syzrań! — dzwoni inżynier Kozłowa do najbliższej stacji — ile potrzebujecie ropy? Ile? — Nie, tyle nie dam — mówię nieustępliwie. — Trzeba poczekać. Ja muszę utrzymać dopływ dla sąsiadów, przyjaciół.

Tym z nadwołżańskich fabryk nic innego nie pozostaje, tylko zgodzić się z głosem na drugim końcu telefonicznego kabla.

Teraz inż. Kozłowa dzwoni do centrali, tam gdzie wydobywają ropę.

— Dajcie coś dodatkowo — mówi. — Nie starczy dla wszystkich.

Tam, przy wieżach wiertniczych, ludzie pracują dobrze, ponad plan. Odpowiadają więc inżynier Kozłowej, że dadzą coś niecoś, tak, by starczyło.

I tak co dzień pracuje główna stacja pomp pod Kujbyszewem, gdzie bierze swój początek wielki „Rurociąg Przyjaźni“. Ale nafta dopływa tu z dalszych jeszcze rejonów, z Tatarii, Baszkirii i z nowych

szybów okręgu kujbyszewskiego.

Jeszcze pięć lat temu było tu pusto, tylko na niebie coraz częściej pojawiały się helikoptery z załogami wiertniczych wież, których było coraz więcej. Dziś z głębokich po 2500 metrów otworów wydobywa się tysiące ton ropy dziennie. Dziś nie ma tu już zagubionej w stepie wioski Kuleszowa, nie ma lasów i pustkowi. Jest za to Naftogorsk — miasto liczące kilkadziesiąt tysięcy mieszkańców.

Geologowie i górnicy odeszli na północ okręgu kujbyszewskiego. I tam wkrótce geologowie ustąpią miejsca ekipom górników-specjalistów przemysłowej eksploatacji złóż. Popłynie nowa nafta. Wtedy inżynier Kozłowa będzie prosiła Naftogorsk: — Weźcie więcej ropy. Damy, ile tylko zechcecie...

Z. M.

Z chwila utworzenia Niemieckiej Republiki Federalnej, przy czynnym poparciu rządu Adenauera, przystąpiono do tworzenia ośrodków wywiadowczych, których działalność skierowana była na główne kierunki przeciwko Polsce i innym krajom obozu socjalistycznego. W stworzeniu silnego, dobrze zorganizowanego wywiadu NRF bezpośrednio zainteresowane były mocarstwa zachodnie, przede wszystkim Stany Zjednoczone, które na ten cel wydatkowały tysiące dolarów, skierowując jednocześnie do pracy nad odrodzeniem w Niemczech Zachodnich tak dobre światu znanych tradycje Abwehry i wywiadu SS licznego sztabu swoich specjalistów. Tym poczynaniom doskonale służył okres zimnej wojny, zbrojcka działalność na polskich ziemiach zachodnich i północnych osławionej Wehr woflu i innych organizacji wchodzących w skład podziemnego pohitlerowskiego oraz fakt, że w NRF było wielu speców od roboty szpiegow-

dym jego słowie doszukiwa-
łem się posmaku niesamowitości i sensacji. Nie byłem w tym odosobniony. Atmosfera miasta zelektryzowanego wieścią, że sądzeni będą szpie-dzy, atmosfera sali, w której dokonywał się akt sprawy dliwoci, w końcu drżące gdzieś wewnątrz przekonanie o nadzwyczajności takich spraw — wszystko to usprawiedliwiało podobne odczu-

przyjęli propozycje przekazywania informacji szpiegow-skich dla wywiadu NRF. Ich działalność jednak szybko wy-kryta została przez służbę bez-pieczństwa. Oboje zasiedli na ławie oskarżonych i otrzymali wysokie wyroki.

Celowo przypomniałem tutaj sprawę kostrzyńskich szpie-gów. Jest ona bowiem ilustracją jednej z metod działalności wywiadu zachodnioniemieckiego. Inna metoda polega na powszechnym przeprowadzaniu tzw. rozmów z naszymi o-bywatelami przebywającymi czasowo w NRF. Rozmowy te obliczone są na stosunkowo łatwe uzyskiwanie informacji szpiegow-skich. Funkcjonariusze zachodnioniemieckich służb wywiadowczych i poli-cji, występując bądź to ofi-cjalnie, bądź najczęściej pod szyldem przedstawicieli róż-nych instytucji państwowych, organizacji charytatywnych o-raz ziomkostw, natrętnie in-dagują obywateli polskich zarów-no w miejscach ich czasowego zamieszkania jak i w różnych

Ludzie i praca

- Tu nie miasto, tu PGR...

Ktoś powiedział, że nawet najdoskonalsze przepisy prawne są tylko świst-kiem papieru, jeśli nie dba się o ich przestrzeganie. Sente-ncję tę przypomniałem sobie, przysłuchując się niedawnym obradom plenum Zarządu Okręgu Związku Zawodowe-go Pracowników Rolnych. Po-swiecono je problemom bhp i praworządności socjalistycznej w państwowych gospodar-stwach rolnych. Mówiono tam wiele o „geografii” demokra-tyzmu, kultury prawnej, soc-jalistycznych stosunków mię-dzy ludźmi. Są bowiem liczne zakłady, gdzie samorząd robot-nicy i związkowy ma mocną i wypróbowaną pozycję. A tu obok, po sąsiedztwu, wiedzie on żywot anemiczny.

Prawo jest gąszczem prze-pisów. Kierownik PGR-u nie ma czasu ani ochoty brnąć przez ten gąszcz. Ufa więc swemu rozsądkowi i intuicji. Ludzie, których prawa się na-rusza, których spotykają krzywdzące decyzje, tym bar-dziej przepisów nie znają. Cze-sto nawet nie wiedzą, że się ich krzywdzi. A jeśli wiedzą, nie bardzo orientują się do ko-go i z czym pójść na skargę.

Kto więc broni pracownika rolnego przed krzywdą — fak-tyczną lub domniemaną? Nie mając oparcia w własnych ko-mórkach związkowych, wysy-lają oni skargi do różnych instancji państwowych, prasy, radia, a nawet do Komitetu Centralnego Partii i Rady Państwa. W roku ubiegłym z naszego województwa skarg-takich wysłano około tysiąca. O ich zasadności świadczy wy-mownie fakt, że na 929 listów, pozytywnie załatwiono aż 667. Największą ich liczbą wpły-nęła z PGR-ów (665), następ-nie z zakładów mechanizacji rolnictwa (49), melioracji (20) i z pozostałych jednostek — 265. Najwięcej skarg dotyczy-ło spraw związanych z placami (265) oraz zwolnień z pra-cy (197). W dalszej kolejności idą sprawy socjalne (159), kon-flikty między pracownikiem a administracją (101) oraz ur-lopy. (91).

Działacze związkowi zdają sobie sprawę z tego, że ta po-kaźna liczba skargających się na piśmie, nie jest jeszcze równo-znaczna z rzeczywistym sta-niem pegeerowskiej praworząd-ności. Potwierdziły to zresztą przeprowadzone ostatnio przez prokuraturę dziewięć województw badania, które wyka-zały, że nie ma prawie PGR, w którym nie naruszano by praw pracowniczych. Spraw-dzano przede wszystkim spo-sób zwolnienia pracowników, warunki pracy młodocianych,

przestrzeganie przepisów ur-lopowych oraz warunki bhp. Stwierdzono, że wszystkie te przepisy były w jakimś stop-niu naruszane.

Zatrudnia się często ludzi, którzy nie ukończyli 16 roku życia. Kilkunastoletnie dzieci można spotkać przy pracach polowych, powożących kosiłki, przy agregatach omlotowych. Wbrew ustawie, nie zawiera się umów o naukę zawodu, nie przeprowadza badań lekar-skich, nie udziela młodocia-nym urlopów. Ta ostatnia sprawa jest w PGR-ach szczegó-lnie zaniebana. Wiosną, latem i jesienią urlopu brać nie moż-na, bo nie pozwalają na to pra-ce w polu; zimą pracownicy sami nie kwapią się z wyjaz-dem. Urlopów nie udziela się więc nierzadko latami. Niektórzy kierownicy gospodarstw sta-wiają sobie młodym za wzór oświadczenie, iż nie pamięta-ją nawet, kiedy ostatni raz byli na urlopie. Często więc młodego fachowca, proszącego o należny mu „wypoczynek” załatwia się słowami: „panie, to PGR a nie miasto”.

Szczególnie liczne są przy-padki naruszania prawa przy zwolnieniu z pracy bez wypo-wiedzenia. Zwolnienia te, wskutek różnych nieformal-ności, były albo w ogóle unie-ważniane, albo uzasadniały roszczenia pracowników o od-szkodowanie.

Rady zakładowe nie w pełni wykorzystują w tym wzglę-dzie posiadane uprawnienia zagwarantowane układem zbio-rowym. Rzadko zanotować moż-na wypadek założenia przez radę sprzeciwu wobec dyrek-torskiej decyzji. Bywa też, że członkowie rady o podobnej możliwości nawet nie słyszeli. A jeśli nawet znają swe upra-wnienia, to wolą milczeć, bo mają w PGR mieszkanie, nie-źłą pracę, i... nie chcą zadzie-rać. Są natomiast przypadki, że członkowie rady sami otrzy-mują zwolnienia. Tak było na przykład w Stacji Selekcji Ro-siń Robaszewo powiat Kościan, gdzie wymówiono pracę Janinie K., sekretarzowi miej-scowej komórki związkowej. Nieprawidłowości wykrywa-ły też kontrolny aparat zwią-zkowy, a przede wszystkim spo-łeczna inspekcja pracy. Oto kilka przykładów: w czasie wizytacji w przedsiębiorstwie PGR Gola gospodarstwo Ko-

sowo pow. Gostyn stwierdzo-no, że pracownikom nie wy-płaca się dodatku za prace wykonywane w warunkach szkodliwych dla zdrowia; w szeregu gospodarstwach po-wiatu gostyńskiego i pleszew-skiego nie honorowano prze-pisów w sprawie ekwiwalen-tu za pranie odzieży roboczej; w PGR Czesławice, powiat Wągrowiec, zwolniono bez zgo-dy Rady Zakładowej pracow-nika z 14-letnim nienagan-nym stażem za niestosowne zachowanie się wobec dyrek-tora; w PGR Uchorowo po-wiat Oborniki pracownik obo-rowy po wyeczeniu się z ran-odniesionych w wypadku przy-pracy, skierowany został do brygady polowej bez wymó-wienia stosunku pracy i pla-cy.

Setki podobnych przykła-dów zawierają teczki zarzą-dów oddziałów oraz Okręgu ZZPR. Jeśli dołączyć do tego interwencje ustne, telefonicz-ne i wreszcie te, które udaje się załatwić miejscowym radom, to liczba żalących się wzrośnie w ciągu roku do pa-ru tysięcy.

Dlatego też Związek Zawo-dowy Pracowników Rolnych uznał problem przestrzegania praworządności i kształtowa-nia socjalistycznych stosun-ków międzyludzkich za swoje podstawowe zadanie. Przystą-piono do szerokiego szkolenia dyrektorów gospodarstw i ak-tywnych związkowych w zakresie prawa pracy w celu łagodze-nia i rozwiązywania konflik-tów między pracownikami a administracją, powołano tere-nowe i zakładowe komisje rozjemcze. Są już pierwsze, obiecujące doświadczenia pra-cy tych komisji. A nad: wszystko forsuje się tzw. dzia-lania podstawowe, dotyczące poprawy materialnych warun-ków życia i pracy. Nie tak bowiem nie łagodzi konflikt-ów i poczucia niezadowolone-nia, jak dobre mieszkanie, ośrodek zdrowia, łaźnia i pra-lnia, świetlica, plac zabaw dzie-cięcych.

Można więc stwierdzić, że zarówno resort rolnictwa, jak i administracja PGR-owska jak i instancje związkowe czynią wiele, by stosunki między ludź-mi w PGR-ach kształtowane były na miarę zasad socjali-stycznych.

FELIKS BIŁOS

Wywiad zachodnioniemiecki w ofensywie (I)

PRZECIWKO POLSCE

skiej, którzy przed wojną i w okresie jej trwania wiernie słu-żyli Hitlerowi. Wśród nich gen. R. Gehlen, niegdyś kie-rownik specjalnego wywiadu wywiadu Wehrmachtu — Frem-de Heere — Ost (Obce Armie-Wschód) i twórca planu „ru-chu oporu” na wypadek oku-powania Niemiec. Gehlen stał się wkrótce czołową postacią nowo powstałego wywiadu NRF.

Ostatnie lata zaznaczyły się systematycznym rozwojem za-chodnioniemieckich służb wy-wiadowczych, których działal-ność przeciwko Polsce nabiera coraz bardziej agresywnego charakteru. Jest ona prowa-dzona w różnorodny sposób i stanowi duże zagrożenie bez-pieczństwa naszego państwa. W latach 1960—63 bardzo czę-sto miały miejsce próby wer-bowania agentów spośród o-bywateli polskich. W zdecyd-o-wanej większości nie dawały one rezultatów. Bywały jed-nak przypadki, że obietnice zarobku, a częściej również metoda szantażu kończyły się — ku tragedii naiwnych — sukcesem. Klasycznym tego przykładem są małżonkowie Chaładów z Kostrzyna nad Odrą, których proces zakończył się nie tak dawno w Zie-lonej Górze. Był to proces, w którym Chaładów sprawozdawcą prasowym. W momencie roz-poczęcia rozprawy, gdy prze-wodniczący trybunału odczytywał akt oskarżenia w każ-

cych tajemnic sejfów, aby w sposób oczywisty szkodzić państwu i „zasłużyć” sobie na miano autentycznego szpiega. Chaładów zostali zwerbowa-ni do pracy w wywiadzie za-chodnioniemieckim podczas po-bytu w NRF na zaproszenie matki. Zadanie, które im po-wierzono, było bardzo proste. Mieli przekazywać wyniki swoich codziennych obserwacji z miejscowości, w której za-mieszkiwali. W prostocie tego rodzaju działania tkwił szcze-gólne niebezpieczeństwo. Kil-kudziesięciu czy kilkuset Cha-ladów może bowiem spełnić w sumie zadania o wielkim zna-czeniu.

Co roku setki osób udają się w odwiedziny do swoich blis-kich mieszkających poza gra-nicami ojczyzny. Wracają do kraju pełni lepszych lub gor-szych wrażeń. Często tam, na obczyźnie, spotykają się z ja-wnymi bądź zakamuflowanymi propozycjami wywiadu za-chodnioniemieckiego. Różne bywają ku temu okazje, od przypadkowych spotkań poczy-nając, a na nawiszywaniu kon-faktów za pośrednictwem ro-dziny kończąc. Finał tych pro-pozycji w ogromnej większości jest jednakowy. Oferta zo-staje odrzucona, a po powrocie do kraju osoby poddawane „zabiegom” obcego wywia-du samorzutnie informują o tym kompetentne władze pol-skie. Chaładów nie uczynili ani jednego, ani drugiego. Znęceniu łatwym zarobkiem

biurach i urzędach, np. przy dopełnianiu formalności mel-dunkowych. Często w celu wy-dobycia od nich informacji, bądź nakłonienia do współ-pracy, stosuje się różne formy szantażu i zastraszenia, próby przekupstwa itp. Wbrew naj-lepszemu nadziejom wywiadu NRF także ta metoda spala najczęściej na panewce. W przytłaczającej większości nasi współobywatele odmawiają udzielenia żądanych informacji, szybko orientując się jakim ce-lom mają one służyć. Stwier-dzenie to nie upoważnia nas jednak do lekceważenia żąd-nego z tego rodzaju przedsię-wzięć. Mają one bowiem na celu osłabienie bezpieczeństwa Polski, obniżanie jej prestiżu w świecie oraz sianie fermentu wewnątrz kraju. Pamiętać przy tym należy, że na pozór mało znaczące pytanie i pada-jąca na nie odpowiedź — po-siadają duże znaczenie dla ob-cego wywiadu. Stąd też koniecz-ność pełnego zrozumienia prawdziwych intencji osób, które na zasadzie pytania „Co tam w pana stronach nowe-go”, albo „Wyrwał się pan w końcu z tej biednej Polski” i w zamian za „bezinteresow-ną” pomoc pragną spowodować dłuższe wyrzucenia. W dalszych odcinkach tej publi-kacji przedstawimy dwa au-tyentyczne przykłady realizo-wania przez ośrodki wywia-dowe NRF tej właśnie meto-dy.

LESZEK SROKA

OPERA Na tropach współczesności

Właśnie zrealizowana w Poznańskiej Operze im. Moniuszki „Szkoła żon” Liebermanna stanowi jeden z przykładów współczesnego podejścia kompozytorów zachodnioeuropejskich do problemów teatru muzycznego. Szczególnie w Niem-czech działa w naszych czasach niemała liczba twórców piszących opery i balety. Wśród głosniejszych nazwisk wyróżnijmy choćby Wernera Egka, autora „Czaro-dziejskich skrzypiec” lub „Peer Gynta”, dzieł całowiecznych, utrzymanych w charakterze umiarkowanie postępowym — a więc całkowicie niezręcznym z tra-dycja operowa. Sporo zwolenników znaj-duje sztuka Godfrieda von Einem, które-go „Proces” (według Kafki) usiłuje od-swieżyć styl późnego romantyzmu. Nadto wymienimy Carla Orffa („Madera kobie-ta”), H. W. Henzgo („Cudowny teatr”) i znakomitego Pawła Hindemitha („O Mateuszu malarzu”).

Nazwisko Rölfa Liebermanna niewie-le dotąd mówiło szerokiej publiczności polskiej. Autor „Szkoły żon” (1955 r.) jest rodowitym Szwajcarem. Razem z Hone-ggerem reprezentuje muzykę swej ojczy-zny na forum międzynarodowym. Działa od szeregu lat w Hamburgu. Zrazu pisał muzykę „użytkową” dla filmu i radia. Sławę zyskał dzięki oryginalnemu „Kon-certowi na jazz i orkiestrę”, wykonane-mu kiedyś i w Poznańskiej Filharmonii. Kompozytor z zapalem kroczy tu drogą eksperymentów takich radykałów jak Schoenberg i Webern.

W swoich próbach operowych Lieber-mann nie szuka samych tylko skrajno-sci. Co prawda stosuje nader przemy-słnie wykoncypowaną melodykę i wciąż kapryśnie zmieniające się rytmy. Nie

uniką mocno „zabrudzonych” brzmień harmonicznych. Ale z tym wszystkim — „Szkoła żon” ostatecznie nie wciąga słu-chacza żywym muzycznym nurtem. Nie wyczuwa się tutaj spontaniczności na-tchnienia kompozytorskiego. Nuży mono-tonia suchych recytatywów. Brakuje niezrównanego czaru i lekkości Ravela lub Poulenc’a. Partytura zrobiona jest solidnie i pracowicie, z istic niemiecką pedanterią. Zwłaszcza oba pierwsze akty wywołują wrazenie wręcz przyciężkich — jak na komedię. W obrazie finało-wym (3) słuchacz wreszcie — choć późno — zaczyna coś wyłapywać: treściwsze „arioso dramatyczne” starego Arnolfa, wyrazowo ciekawszy duet zakochanej pary i ostatni sekstet (istotnie skonstruo-wany z niemalym kunstem polifonicz-nym). Konkludefując — dopiero pod koniec opery Liebermann jakoś szczęśliwie za-pomniał o swych zawilgłych spekulacjach intelektualnych i zapragnął po prostu trafić do audytorium.

Szkoda, że zbyt gęsta instrumentacja prawie nie pozwala zrozumieć tekstu. Zwłaszcza każde pojawienie się na sce-nie Moliera — Czekaya (śpiewający ko-mentator całości) wita zgłębł dodatko-wych instrumentów, grających z balko-nu. Ze sceny od czasu do czasu dobiega-ją do uszu słuchacza tylko poszczególne strzępy libretta. Liebermann ambitnie zamierzał odnowić rodzaj „Cyrulika se-wilskiego”) ludzako podobne libretto!). Jednak bardzo dzisiaj trudno z tego te-matu wycisnąć więcej od Rossiniego...

Soliści Poznańskiej Opery zmuszeni są w „Szkołę żon” pokonywać nie tyle ja-kie zagadnienia intonacyjno-rytmiczne, piętrzące się przed odtworcami obser-nych partii wokalnych. Na ogół wszyscy dali sobie muzycznie radę. A więc chwa-

ła zespołowi! Oto nazwiska śpiewaków: Z. Donat, A. Chociężyńska, E. Kmiec-iwicz, J. Czekay, M. Koub’a, A. Kizewet-ter. Reżyser J. Maciejowski raczej nie-wiele mógł wydobyć teatralnego wdzieku z tej kameralistyk. Więcej pomysło-wości (z natury rzeczy) wykazał w oży-wionym fragmencie finałowym. Sceno-grafia L. Mintiec i J. Skarżyńskiego sta-nowi mocniejszą stronę spektaklu. Deko-racja jest tylko jedna, dość efektowna, trochę „chagalowska”: dom — więzie-nie w otoczeniu baśniowych obłoków. Kostiumy szokują rafinowanym koloro-rytem i wręcz futurystyczną formą (np. Chociężyńska — gosposia w ubraniu z siatek i pokrywę od garnków, Donat — Agnieszka w rudej peruce i kusej bomb-ce — abażurku).

Przedstawienie prowadziło z energią dyr. R. Satanowski, który sięgając po „Szkołę żon” ma już na koncie naszego teatru kilka pozycji z repertuaru opero-wych nowości. Przypomnijmy tutaj choćby „Katarzynę Izmailową” Szosta-kowicza i „Jonny” Krzenka. Wystawienie Liebermanna kontynuuje właśnie tę linię repertuarową: trzymająca rękę na pulsie współczesności. Tendencja wyjścia po-za odwieczny szablon „Trubadurów” jest oczywiście godna pochwały. Chodzi je-dynie o zasadniczą trudność selekcyo-nowania owych najcenniejszych przykła-dów dzieł operowych ostatniej doby. Po-przez opracowanie skomplikowanej par-tytury „Szkoły żon” dyrektora Opery snąć pragnie podciągnąć muzykalność całego zespołu — zwłaszcza śpiewaków — przy-zwyczajając ich do rozumienia stylu nie tylko znakomitych romantyków, prze-życi. A więc Liebermann czyli „Wielka etiuda” dla naszych operowiczów. A dla audytorium poniekąd „szkoła cier-pliwości”.

KAZIMIERZ NOWOWIEJSKI

Parafrazy i życie

Kara za zajęcie ulicy

Ulice miasta są niejako włas-nością jego mieszkańców. Ale w jakim stopniu ta teoretycz-na zasada znajduje oparcie w przepisach prawnych? Jesteś-my przecież często świadka-mi, że różnego rodzaju przed-siębiorstwa „okupują” ulice naszych miast, a prowadzone przez nie roboty, ciągną się niepomniernie długo. Oczywi-ście ze szkodą dla nas, użyt-kowników tych ulic.

I właśnie tego rodzaju sprawa trafiała niedawno do Główniej Komisji Arbitrażowej. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji uzyskało zgodę na zagrozdzenie części ulicy na czas 4 tygodni. Ale niemiarko prowadzone roboty przeciąga-ły się znacznie dłużej. Ulica była nadal zagrozdzona. I wte-dy Miejski Zarząd Dróg i Mo-stów wystąpił do Okręgowej Komisji Arbitrażowej z po-zwem przeciw Przedsiębior-stwu o zapłatienie kwoty ok. 70 tys. zł tytułem kary za „przetęgnięcie” zwrotu ulicy.

Komisja Arbitrażowa dzia-lająca jako organ sądowy i in-stancja, karę tę zasądziła, a Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji odwołało się do Głównej Komisji Arbitrażo-wej.

W odwołaniu powołano się na argument, że „wykopki” zajmują tylko część ulicy i nie tamują ruchu kołowego.

Ale mimo to stanowisko Przedsiębiorstwa i w GKA nie znalazło uznania. W pod-jętym tu orzeczeniu przypom-niano, że ulica jest pas grun-

tu zajęty pod drogę publiczną wraz z jej częściami składo-wymi i przynależnościami, jak jezdnia, drogi, pobocze, chodniki, zadrzewienia itp. W tym stanie rzeczy jest spra-wa obojętną czy Przedsiębior-stwo wykonywało swoje ro-boty na jezdni czy na pobo-czu ulicy. Istotne jest nato-miast, że część ulicy była przez przedsiębiorstwo zajęta i nie mogła być użytkowana.

Nie ma też decydującego znaczenia konieczność wstrzy-mania ruchu na ulicy czy też możliwość utrzymania tego ruchu mimo zajęcia części ulicy. Nawet przeterminowa-nie zajęcia zieleni — stwier-dziła Główna Komisja Arbit-rażowa — uzasadnia obcią-żenie Przedsiębiorstwa karą konwencjonalną, chociaż na zieleniu nie ma ani ruchu ko-łowego ani pieszego. Ale i zieleniec ma służyć mieszkań-com miasta.

W zakończeniu orzeczenia Główna Komisja Arbitrażowa przypomniała, że Miejski Za-rząd Dróg i Mostów nie ma w danym wypadku obowiązku udowadniania poniesio-nych szkód, jakie wiązałyby się z zajęciem ulicy przez Przedsiębiorstwo. Wystarczy sam fakt, że ulica nie została w terminie „zwrocona” mia-stu do użytku. Odwołanie Przedsiębiorstwa zostało więc odrzucone, a zasądzona kara musi być zapłacona.

Trzeba więc, żeby władze miejskie częściej korzystały z precedensu, jaki stwarza opi-sane tu orzeczenie GKA.

JAN WOLSKI

III-8565/65
z 30 października 1965
OSPIKA 10/66

POZNAŃSKIE ZAKŁADY PRZEMYSŁU SPIRYTUSOWEGO
POSIADAJĄ DO
NATYCHMIASTOWEJ ODPREDZAŻY
jednostkom państwowym i spółdzielczym następujące
MASZYN I URZĄDZENIA:
♦ prasa hydrauliczna do tłoczenia owoców o nacisku 300 atm., warstwowa, dolnotłocząca;
♦ kocioł parowy dwupionienicowy, pow. ogrz. 50 m², wydajność 1,25 t/godz., ciśn. 12 atm.;
♦ transformatory olejowe:
a) typ TUP 160/10 YZ, 5 6/04 160 KVA, produkcja jugosłowiańska;
b) typ DEP 30/6 6/04, 30 KVA i typ TO 6/04 50 KVA;
♦ wydrążarka do owoców o wydajności 600-800 kg/godz. z pełnym wyposażeniem;
♦ wentylatory promieniowe o wydajności 100 m³/min. - szt. 2;
♦ pompy ręczne skrzydełkowe typ „Allweiler”, wielkość 3 - szt. 7;
♦ aparat destylacyjny do wody, wydajność 120 l/godz.
Szczegółowe informacje o powyższych urządzeniach uzyskać można w Poznańskich Zakładach Przemysłu Spirytusowego w Poznaniu, ul. Komandoria 5, Dział Głównego Mechanika, tel. 710-01. K8028

Pracownicy poszukiwani

- MURARZY - TYNKARZY,
- CIESLI,
- ZBROJARZY,
- MONTERÓW wodno-kan.,
- ELEKTRYKÓW,
- OPERATORÓW bud. sprzętu ciężkiego,
- KIEROWCÓW z I i II kat. prawa jazdy,
- ROBOTNIKÓW do robót ziemnych -
przyjmie natychmiast „Hydrobudowa 9”.
Zgłoszenia przyjmuje Dział Zatrudnienia i Płac -
Poznań, ul. Światłowska 12. K7223

Powiatowa Spółdzielnia Pracy Usług Wielobranżowych w Poznaniu, ul. Składowa 11 - przejmie na terenie powiatu poznańskiego **ZAKŁADY USŁUGOWE**, względnie zatrudni na zryczałowanym rozrachunku rzemieślników, posiadających uprawnienia oraz lokale na terenie powiatu poznańskiego i świadczących różne usługi przemysłowe i nieprzemysłowe, w szczególności dla ludności i rolnictwa w branżach:
- krawieckiej, fryzjerskiej, szewskiej, fotograficznej, instalacyjno-elektrycznej, sanitarniej, radio-technicznej, motoryzacyjnej, elektro-mechanicznej, ślusarskiej, tokarskiej, spawalniczej, a nadto naprawy, napiecinia długopisów i inne usługi różne. Informacji udzieli Dział Usług Spółdzielni od godz. 7 do 10, tel. 542-94, 542-95. K7829

Przedsiębiorstwo Sprzętowo-Transportowe Budownictwa Rolniczego w Poznaniu, ul. Bałtycka 10 - zatrudnia natychmiast:
- ST. INSPEKTORA d/s INWESTYCJI - wykształcenie wyższe lub średnie techniczno-budowlane;
- REWIDENTA WEWNĄTRZAKŁADOWEGO - średnie z praktyką
Wynagrodzenie wg układu zbiorowego pracy w budownictwie.
Dojazd i powrót do śródmieścia pojazdem zakładowym. K7890

Poznańskie Zakłady Koncentratów Spożywczych - zatrudnia:
- TECHNIKA BHP - wykształcenie średnie, znajomość spraw BHP, oraz
- MAJSTRA PRODUKCJI - wykształcenie wyższe lub średnie.
Dojazd do pracy zapewniony, warunki pracy do uzgodnienia w Dziale Kadr i Szkolenia - ul. Bałtycka 85. K8139

Dnia 7 listopada 1966 r. zmarł, były nasz pracownik,
ANTONI LUDWICZAK
emeryt,
którego z żalem żegnamy,
ŁĄCZĄC WYRAZY WSPÓŁCZUCIA
RODZINIE.
Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 10 listopada 1966 r. o godz. 10.30 na cmentarzu na Górczyńcu.
DYREKCJA I SAMORZĄD ROBOTNICZY
Zakładów Graficznych im. M. Kasprzaka
w Poznaniu. K8204

Dnia 7 listopada 1966 r. zmarła, opatrzona Sakramentami św., ukochana matka, teściowa, przeżywszy lat 88, śp.
Maria Leszczyńska
Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 10 bm. o godz. 11.55 z kaplicy cmentarnej na Junikowie.
W smutku pograżona
RODZINA
36201g

Dnia 8 listopada 1966 r. zmarła, po krótkich, a ciężkich cierpieniach, ukochana matka, teściowa, babcia i prababcia, przeżywszy lat 77
Stanisława Fingerholc
z BACZYŃSKICH
Pogrzeb odbędzie się w dniu 10 bm. o godz. 14 z kaplicy cmentarza na Główniej.
W głębokim smutku pograżona
RODZINA
36195g

Dnia 5 listopada 1966 r., zmarł śmiercią tragiczną, śp.
Bolesław Górecki
Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 10 bm. o godz. 10.30 na cmentarzu przy ul. Bluszczo-
wej.
WSPÓŁPRACOWNICY
36248g

Dnia 7 listopada 1966 r., po długich, cierpliwie znoszonych cierpieniach zmarł, nasz ukochany ojciec, teść i dziadek, przeżywszy lat 88,
Antoni Niedzielski
Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 10 bm. o godz. 13.40 z kaplicy cmentarnej na Junikowie.
W głębokim smutku pograżeni
CÓRKI, ZIĘĆ I WNUKI
36203g

Dnia 8 listopada 1966 r., odszedł od nas na zawsze, opatrzony Sakramentami św., nasz drogi ojciec, teść i dziadek, przeżywszy lat 82, śp.
Ignacy Feld
em. naczelnik Obwodowego Urzędu Miar i Wąg w Poznaniu.
Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godz. 13.40 z kaplicy cmentarnej na Junikowie.
W głębokim smutku pograżona
RODZINA
Poznań, ul. Rogozińska 18,
Gdańsk, Bydgoszcz. 36230g

Dnia 8 listopada 1966 r., odszedł od nas na zawsze, opatrzony Sakramentami św., nasz drogi ojciec, teść i dziadek, przeżywszy lat 82, śp.
Ignacy Feld
em. naczelnik Obwodowego Urzędu Miar i Wąg w Poznaniu.
Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godz. 13.40 z kaplicy cmentarnej na Junikowie.
W głębokim smutku pograżona
RODZINA
Poznań, ul. Rogozińska 18,
Gdańsk, Bydgoszcz. 36230g

Dnia 8 listopada 1966 r., odszedł od nas na zawsze, opatrzony Sakramentami św., nasz drogi ojciec, teść i dziadek, przeżywszy lat 82, śp.
Ignacy Feld
em. naczelnik Obwodowego Urzędu Miar i Wąg w Poznaniu.
Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godz. 13.40 z kaplicy cmentarnej na Junikowie.
W głębokim smutku pograżona
RODZINA
Poznań, ul. Rogozińska 18,
Gdańsk, Bydgoszcz. 36230g

Dnia 8 listopada 1966 r., odszedł od nas na zawsze, opatrzony Sakramentami św., nasz drogi ojciec, teść i dziadek, przeżywszy lat 82, śp.
Ignacy Feld
em. naczelnik Obwodowego Urzędu Miar i Wąg w Poznaniu.
Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godz. 13.40 z kaplicy cmentarnej na Junikowie.
W głębokim smutku pograżona
RODZINA
Poznań, ul. Rogozińska 18,
Gdańsk, Bydgoszcz. 36230g

Dnia 8 listopada 1966 r., odszedł od nas na zawsze, opatrzony Sakramentami św., nasz drogi ojciec, teść i dziadek, przeżywszy lat 82, śp.
Ignacy Feld
em. naczelnik Obwodowego Urzędu Miar i Wąg w Poznaniu.
Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godz. 13.40 z kaplicy cmentarnej na Junikowie.
W głębokim smutku pograżona
RODZINA
Poznań, ul. Rogozińska 18,
Gdańsk, Bydgoszcz. 36230g

Dnia 8 listopada 1966 r., odszedł od nas na zawsze, opatrzony Sakramentami św., nasz drogi ojciec, teść i dziadek, przeżywszy lat 82, śp.
Ignacy Feld
em. naczelnik Obwodowego Urzędu Miar i Wąg w Poznaniu.
Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godz. 13.40 z kaplicy cmentarnej na Junikowie.
W głębokim smutku pograżona
RODZINA
Poznań, ul. Rogozińska 18,
Gdańsk, Bydgoszcz. 36230g

Dnia 8 listopada 1966 r., odszedł od nas na zawsze, opatrzony Sakramentami św., nasz drogi ojciec, teść i dziadek, przeżywszy lat 82, śp.
Ignacy Feld
em. naczelnik Obwodowego Urzędu Miar i Wąg w Poznaniu.
Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godz. 13.40 z kaplicy cmentarnej na Junikowie.
W głębokim smutku pograżona
RODZINA
Poznań, ul. Rogozińska 18,
Gdańsk, Bydgoszcz. 36230g

Praca
Uczeń w zawodzie szewskim, potrzebny. Poznań, Czerwonej Armii 69. 34614g
Dozorca domowy, dochodzący, potrzebny, okoliczności Parku Kasprzaka. Oferty „Prasa” Grunwaldzka 19 dla 35844g.
Pomoc dla chorej na 3 godziny, przyjmie, Szyszakowskiego 13 m. 3. 36051g
Pomoc domowa dochodząca, potrzebna do 4 osób. Oferty „Prasa” - Grunwaldzka 19 dla 35618g.
Pani do dziecka i lekkich prac domowych, potrzebna. Kraszewskiego 9b m. 4, od godz. 16-18. 36182g
Samodzielna gospośnia - przyjmie pracę do 2 lub 3 osób. Oferty „Prasa” - Grunwaldzka 19 dla 3749g.
Ucznia oraz pomocnika ogrodniczego - przyjmie. Mieszkanie, wyżywienie. Gdynia, Działowska 58. K8119
Ogrodnika (lub pracownika) - specjalność krzewy ozdobne - w okolicach Warszawy - zatrudni, mieszkanie, zapewnione. Oferty pisemne z życiorysem: „44795”, Biuro Ogłoszeń, Warszawa, Poznań 29. K7220

Nauka
Fortepianowej gry udzieli pedagog Ratajczaka 26 m. 115, wejście 8. 34934g
Tafelów ucze. Poznań, Mickiewicza 27 m. 7. 35485g
Maszynopisanie ucze. Marcinkowskiego 26 m. 26, II podwórko, I piętro. 33040g

Kupno
Pianino czarne, kupię do 5.000,-. Oferty z ceną: Adamkiewicz, Kotlarska 1 m. 16. 35608g
Parawanik 3 m - kupię. Zgłoszenia: tel. 633-93. 76244g

Sprzedaz
Wytwórnia wózków dziecięcych - Chojnacki, Poznań, Zbąszyńska 12, tel. 440-50, dawniej Wrocławska 25. 3425g
Siatki parkanowe - podtynkowe oraz przewody elektryczne - polecam. Dzierżyńskiego 268, sklep. 33362g
Wózki dziecięce najnowsze modele, poleca Szepeńska, Czerwonej Armii 70. 34424g
Jamniki - szczeniata rodowodowe, sprzedaje hodowla Zofii Kleczyńskiej, Przesele 151, powiat Jelenia Góra, telefon Sobieszków 244. 34955g
Wytwórnia wózków dziecięcych duży wybór polecam. Poznań, Kwiatowa 12. 34429g

LoKale
2 pokoje, kuchnia, śródmieście Szczecina - zamienię na podobne w Lesznie. Informacje: Leszno, Dzierżyńskiego 5 m. 5. K8140
Zamienię 4-pokojowe konfortowe, 60 m² parter, telefon, nowe budownictwo - na podobne willowe. Oferty „Prasa” - Grunwaldzka 19 dla 36207m

Dnia 8 listopada 1966 r. odszedł od nas na zawsze, opatrzony Sakramentami św., mój kochany mąż, nasz drogi ojciec, brat, szwagier, teść, dziadek i pradziadek, śp.
Maksymilian Wagner
Pogrzeb odbędzie się w piątek, 11 bm. o godz. 10.50 na cmentarzu Bożego Ciała, ul. Bluszczo-
wa.
Pograżona w głębokim smutku
RODZINA
Poznań, Dzierżyńskiego 3/3.

Dnia 9 listopada 1966 r. zmarła, po krótkich cierpieniach, nasza najdroższa matka, teściowa i babcia,
z CHMIELEWSKICH
Czesława Grzegorzewska
Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godz. 10 na Junikowie.
W głębokim smutku pograżona
RODZINA
Poznań, ul. Husarska 5,
Warszawa, Marburg. 36265g

Dnia 8 listopada 1966 r. zmarła, po ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza ukochana żona, najtrokliwsza matka, babcia i teściowa, śp.
Maria Irena Kozłowska
z domu SPYCHAŁA
Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godz. 11.20 z kaplicy cmentarnej na Junikowie.
W smutku pograżony
MAŻ Z RODZINĄ
36237g

Dnia 8 listopada 1966 r., odszedł od nas na zawsze, opatrzony Sakramentami św., nasz drogi ojciec, teść i dziadek, przeżywszy lat 82, śp.
Ignacy Feld
em. naczelnik Obwodowego Urzędu Miar i Wąg w Poznaniu.
Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godz. 13.40 z kaplicy cmentarnej na Junikowie.
W głębokim smutku pograżona
RODZINA
Poznań, ul. Rogozińska 18,
Gdańsk, Bydgoszcz. 36230g

Dnia 8 listopada 1966 r., odszedł od nas na zawsze, opatrzony Sakramentami św., nasz drogi ojciec, teść i dziadek, przeżywszy lat 82, śp.
Ignacy Feld
em. naczelnik Obwodowego Urzędu Miar i Wąg w Poznaniu.
Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godz. 13.40 z kaplicy cmentarnej na Junikowie.
W głębokim smutku pograżona
RODZINA
Poznań, ul. Rogozińska 18,
Gdańsk, Bydgoszcz. 36230g

Dnia 8 listopada 1966 r., odszedł od nas na zawsze, opatrzony Sakramentami św., nasz drogi ojciec, teść i dziadek, przeżywszy lat 82, śp.
Ignacy Feld
em. naczelnik Obwodowego Urzędu Miar i Wąg w Poznaniu.
Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godz. 13.40 z kaplicy cmentarnej na Junikowie.
W głębokim smutku pograżona
RODZINA
Poznań, ul. Rogozińska 18,
Gdańsk, Bydgoszcz. 36230g

Dnia 8 listopada 1966 r., odszedł od nas na zawsze, opatrzony Sakramentami św., nasz drogi ojciec, teść i dziadek, przeżywszy lat 82, śp.
Ignacy Feld
em. naczelnik Obwodowego Urzędu Miar i Wąg w Poznaniu.
Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godz. 13.40 z kaplicy cmentarnej na Junikowie.
W głębokim smutku pograżona
RODZINA
Poznań, ul. Rogozińska 18,
Gdańsk, Bydgoszcz. 36230g

Dnia 8 listopada 1966 r., odszedł od nas na zawsze, opatrzony Sakramentami św., nasz drogi ojciec, teść i dziadek, przeżywszy lat 82, śp.
Ignacy Feld
em. naczelnik Obwodowego Urzędu Miar i Wąg w Poznaniu.
Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godz. 13.40 z kaplicy cmentarnej na Junikowie.
W głębokim smutku pograżona
RODZINA
Poznań, ul. Rogozińska 18,
Gdańsk, Bydgoszcz. 36230g

Dnia 8 listopada 1966 r., odszedł od nas na zawsze, opatrzony Sakramentami św., nasz drogi ojciec, teść i dziadek, przeżywszy lat 82, śp.
Ignacy Feld
em. naczelnik Obwodowego Urzędu Miar i Wąg w Poznaniu.
Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godz. 13.40 z kaplicy cmentarnej na Junikowie.
W głębokim smutku pograżona
RODZINA
Poznań, ul. Rogozińska 18,
Gdańsk, Bydgoszcz. 36230g

Dnia 8 listopada 1966 r., odszedł od nas na zawsze, opatrzony Sakramentami św., nasz drogi ojciec, teść i dziadek, przeżywszy lat 82, śp.
Ignacy Feld
em. naczelnik Obwodowego Urzędu Miar i Wąg w Poznaniu.
Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godz. 13.40 z kaplicy cmentarnej na Junikowie.
W głębokim smutku pograżona
RODZINA
Poznań, ul. Rogozińska 18,
Gdańsk, Bydgoszcz. 36230g

Dnia 8 listopada 1966 r., odszedł od nas na zawsze, opatrzony Sakramentami św., nasz drogi ojciec, teść i dziadek, przeżywszy lat 82, śp.
Ignacy Feld
em. naczelnik Obwodowego Urzędu Miar i Wąg w Poznaniu.
Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godz. 13.40 z kaplicy cmentarnej na Junikowie.
W głębokim smutku pograżona
RODZINA
Poznań, ul. Rogozińska 18,
Gdańsk, Bydgoszcz. 36230g

* PÓŁ MILIONA ZŁOTYCH, lub
* PREMIA 50.000,- ZŁOTYCH -
CZEKA NA CIEBIE
W „KOZIOLKACH”
K8162

OGŁOSZENIA DROBNE
Wózki dziecięce, ostatnia nowość - poleca Wytwórnia Orzeszkowej 18a. 35801g
Sprzedam piękny żywiec ki dywan 2,50x3,65. Adres wskaże „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 35699g.
Siatki parkanowe ocynkowe, bramy, furtki, kompletne ogrodzenia, poleca Warsztat, Grunwaldzka 24. 34476g
Kemod 4-szufladowy, złoła brzoza, Poznań, Łotowa 92a m. 16. 35383g
Samochód DKW blaszany - nowe ogumienie, stan dobry - hamulce hydrauliczne, 14.000,-. Tel. 452-20. 35969g
Ładny stojak do garderoby, debowy jasny, sprzedam. Ul. Górczyńska 31b m. 4, od godz. 15. 34635g
Magnetofon Tonette oraz telewizor 17 cali, sprzedam po 2.900,- zł. Oferty „Prasa” Grunwaldzka 19 dla 36075g.
Skoda 1000 MB, sprzedam (1966). Poznań, Nowowiejskiego 62. 36021g
Sprzedam „Warszawę” - w bardzo dobrym stanie. Gniezno, tel. 31-59. 35696g
Telewizor „Wawel 2” - sprzedam. Poznań - Śródka, Bydgoska 6/7 m. 8, I ptr. 35677g
Wóz gospodarczy na dwa dziesiątki i szesnastkach oraz piec na trociny - sprzedam. Poznań - Górczyn, Andrzejewskiego 19. 35703g
Samochód „Mikrus”, spieśniony sprzedam. Adres wskaże „Prasa” Grunwaldzka 19 dla 35688g.
Murgon starszy typ, w dobrym stanie, z częściami zamiennymi - spieszałem sprzedam. Stanisław Anukiewicz Środa Wlkp., Harcerska 6 m. 2. 35705g
Gabinet męski, jasny dąb w ramach chromo-niklowych, sprzedam. Cena - 8.000,- zł. Oferty „Prasa” Grunwaldzka 19 dla 35770g.

Nieruchomości
Willę wolnostojącą lub bliźniaczą 4-pokojową, kuchnia, łazienka, ogród - blisko tramwaju lub troleibusu Wola - Smochowice do 400.000,-, spiesznie kupię. Oferty „Prasa” Grunwaldzka 19 dla 36185g.
Dom pod Poznaniem 8-izbowy z piekarnią, ogrodem, sprzedam. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 34978g.
Sprzedam pilnie domek z zabudowaniem gospodarczym, ogrodem owocowym 0,75 ha. Gryźnia, poczta Racot, pow. Kościan, woj. poznański, Wojciechowski. K8139
Sprzedam 800 m² pod zabudowę jednorodzinnego domu w Kiekrzu. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 35693g.
Kupię działkę pod Poznaniem, możliwie z budynkiem w cenie do 70.000,- zł. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 35726g.

Matrymonialne
Największą ilość ofert - posiada Biuro Matrymonialne „Syrenka” - Warszawa. Elektralna 11. Informacje: 10,- złotych znaczkami pocztowymi. K8736
Wdowa lat 44, niezalezna, z mieszkaniem, na stanowisku, pogodnego usposobienia, zapozna odpowiedniego pana w celu matrymonialnym. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 35244g.
Dla córki lat 29, panna, wykształcenie wyższe, przystojna, miła, dobrze sytuowana, mieszkanie - pozna kulturalnego pana. Cel matrymonialny. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 35441g.
Przystojna sześćdziesięcioletnia wdowa, wyjdzie za mąż za pana z mieszkaniem. Oferty „Prasa” Grunwaldzka 19 dla 35412g.
Samotna pięćdziesięcioletnia, przystojna panna, ze średnim wykształceniem, wyjdzie za mąż za odpowiedniego pana z mieszkaniem. Oferty „Prasa” Grunwaldzka 19 dla 35413g.
Samotny, wysoki szatyn, pragnie poznać miłą pannę, do lat 45, w celu matrymonialnym. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 35495g.
Kawaler lat 34, wzrost 165, średnie wykształcenie, kulturalny, pozna uczciwą i inteligentną pannę, dobrą charakteru. Dyskretnie zapewniona. Cel matrymonialny. Oferty „Prasa” Grunwaldzka 19 dla 35612g.
Samotna, pracująca, lat 53, zapozna samotnego kulturalnego pana. Cel matrymonialny. Oferty „Prasa” Grunwaldzka 19 dla 35760g.

Zguby
Teczke brązową ze skórką lisa srebrzystego, zgubiono w drodze - Wolnica, plac Wielkopolski, Sołna, Winiary. Znalazcę wy nagrodzę. Poznań, ul. Zakopiańska 22, tel. 457-34. 36158g
Różne
Wypożyczam zagraniczne suknie ślubne, kolorowe, wieczorowe, nakrycia do chrztu. Szewska 20. 35046g
Czyszczanie i dezynfekcja pierza na poczekaniu. Po znań, Małeckiego 34. 35448g
Garaż c. o., zgłaszam do wynajęcia zaraz. Ul. Wolsztyńska. Oferty „Prasa” Grunwaldzka 19 dla 35433g.

Dnia 8 listopada 1966 r. zmarła, po długich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa matka, córka, nasza ukochana siostra, ciocia i babcia, śp.
Helena Michałowska
Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godz. 10.30 na cmentarzu Bożego Ciała przy ul. Bluszczo-
wej.
W smutku pograżona
MATKA, CÓRKA I RODZINA
36241g

Dnia 9 listopada 1966 r., po długich i ciężkich cierpieniach, opuściła nas na zawsze, po pracowitym życiu, namaszczone Olejami św., nasza najukochańsza, najtrokliwsza matka, teściowa, babcia, siostra i ciocia, przeżywszy lat 58, śp.
Zofia Olkiewicz
z domu KASEJA
Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 12 bm. o godz. 12.15 na cmentarzu na Junikowie.
W głębokim smutku pograżeni
CÓRKA, SYN, SYNOWA, ZIĘĆ I WNUKI
Poznań, ul. Dąbrowskiego 44 m. 1. 36250g

Dnia 9 listopada 1966 r., odszedł od nas, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój drogi mąż, kochany tatuś i zięć, przeżywszy lat 55, śp.
Ignacy Piasecki
Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 12 bm. o godz. 15 z kaplicy cmentarnej przy ul. Bluszczo-
wej.
W głębokim smutku pograżona
ZONA, CÓRKI I TEŚCIOWA
Poznań, Kopanina 49a. 36255g

Dnia 7 listopada 1966 r. zmarł, po ciężkiej chorobie nasz długoletni pracownik, kierownik Sekcji Admin. Gosp.
Ryszard Wybawiński
Rodzinie Zmarłego
SKŁADAMY SERDECZNE WSPÓŁCZUCIE
Pogrzeb odbędzie się w Rypinie, woj. bydgoskie.
DYREKCJA RADA ZAKŁADOWA WSPÓŁPRACOWNICY
Dzielnicyowego Zarządu
Budynków Mieszkalnych Poznań - Stare Miasto. K8205

Dnia 7 listopada 1966 r. zmarł, po ciężkiej chorobie nasz długoletni pracownik, kierownik Sekcji Admin. Gosp.
Ryszard Wybawiński
Rodzinie Zmarłego
SKŁADAMY SERDECZNE WSPÓŁCZUCIE
Pogrzeb odbędzie się w Rypinie, woj. bydgoskie.
DYREKCJA RADA ZAKŁADOWA WSPÓŁPRACOWNICY
Dzielnicyowego Zarządu
Budynków Mieszkalnych Poznań - Stare Miasto. K8205

Dnia 7 listopada 1966 r. zmarł, po ciężkiej chorobie nasz długoletni pracownik, kierownik Sekcji Admin. Gosp.
Ryszard Wybawiński
Rodzinie Zmarłego
SKŁADAMY SERDECZNE WSPÓŁCZUCIE
Pogrzeb odbędzie się w Rypinie, woj. bydgoskie.
DYREKCJA RADA ZAKŁADOWA WSPÓŁPRACOWNICY
Dzielnicyowego Zarządu
Budynków Mieszkalnych Poznań - Stare Miasto. K8205

Dnia 7 listopada 1966 r. zmarł, po ciężkiej chorobie nasz długoletni pracownik, kierownik Sekcji Admin. Gosp.
Ryszard Wybawiński
Rodzinie Zmarłego
SKŁADAMY SERDECZNE WSPÓŁCZUCIE
Pogrzeb odbędzie się w Rypinie, woj. bydgoskie.
DYREKCJA RADA ZAKŁADOWA WSPÓŁPRACOWNICY
Dzielnicyowego Zarządu
Budynków Mieszkalnych Poznań - Stare Miasto. K8205

Dnia 7 listopada 1966 r. zmarł, po ciężkiej chorobie nasz długoletni pracownik, kierownik Sekcji Admin. Gosp.
Ryszard Wybawiński
Rodzinie Zmarłego
SKŁADAMY SERDECZNE WSPÓŁCZUCIE
Pogrzeb odbędzie się w Rypinie, woj. bydgoskie.
DYREKCJA RADA ZAKŁADOWA WSPÓŁPRACOWNICY
Dzielnicyowego Zarządu
Budynków Mieszkalnych Poznań - Stare Miasto. K8205

Dnia 7 listopada 1966 r. zmarł, po ciężkiej chorobie nasz długoletni pracownik, kierownik Sekcji Admin. Gosp.
Ryszard Wybawiński
Rodzinie Zmarłego
SKŁADAMY SERDECZNE WSPÓŁCZUCIE
Pogrzeb odbędzie się w Rypinie, woj. bydgoskie.
DYREKCJA RADA ZAKŁADOWA WSPÓŁPRACOWNICY
Dzielnicyowego Zarządu
Budynków Mieszkalnych Poznań - Stare Miasto. K8205

Dnia 7 listopada 1966 r. zmarł, po ciężkiej chorobie nasz długoletni pracownik, kierownik Sekcji Admin. Gosp.
Ryszard Wybawiński
Rodzinie Zmarłego
SKŁADAMY SERDECZNE WSPÓŁCZUCIE
Pogrzeb odbędzie się w Rypinie, woj. bydgoskie.
DYREKCJA RADA ZAKŁADOWA WSPÓŁPRACOWNICY
Dzielnicyowego Zarządu
Budynków Mieszkalnych Poznań - Stare Miasto. K8205

Dnia 7 listopada 1966 r. zmarł, po ciężkiej chorobie nasz długoletni pracownik, kierownik Sekcji Admin. Gosp.
Ryszard Wybawiński
Rodzinie Zmarłego
SKŁADAMY SERDECZNE WSPÓŁCZUCIE
Pogrzeb odbędzie się w Rypinie, woj. bydgoskie.
DYREKCJA RADA ZAKŁADOWA WSPÓŁPRACOWNICY
Dzielnicyowego Zarządu
Budynków Mieszkalnych Poznań - Stare Miasto. K8205

Dnia 7 listopada 1966 r. zmarł, po ciężkiej chorobie nasz długoletni pracownik, kierownik Sekcji Admin. Gosp.
Ryszard Wybawiński
Rodzinie Zmarłego
SKŁADAMY SERDECZNE WSPÓŁCZUCIE
Pogrzeb odbędzie się w Rypinie, woj. bydgoskie.
DYREKCJA RADA ZAKŁADOWA WSPÓŁPRACOWNICY
Dzielnicyowego Zarządu
Budynków Mieszkalnych Poznań - Stare Miasto. K8205

Dnia 7 listopada 1966 r. zmarł, po ciężkiej chorobie nasz długoletni pracownik, kierownik Sekcji Admin. Gosp.
Ryszard Wybawiński
Rodzinie Zmarłego
SKŁADAMY SERDECZNE WSPÓŁCZUCIE
Pogrzeb odbędzie się w Rypinie, woj. bydgoskie.
DYREKCJA RADA ZAKŁADOWA WSPÓŁPRACOWNICY
Dzielnicyowego Zarządu
Budynków Mieszkalnych Poznań - Stare Miasto. K8205

Dnia 7 listopada 1966 r. zmarł, po ciężkiej chorobie nasz długoletni pracownik, kierownik Sekcji Admin. Gosp.
Ryszard Wybawiński
Rodzinie Zmarłego
SKŁADAMY SERDECZNE WSPÓŁCZUCIE
Pogrzeb odbędzie się w Rypinie, woj. bydgoskie.
DYREKCJA RADA ZAKŁADOWA WSPÓŁPRACOWNICY
Dzielnicyowego Zarządu
Budynków Mieszkalnych Poznań - Stare Miasto. K8205

SPÓŁDZIELNIA PRACY LEKARSKO-SPECJALISTYCZNA
zawiadamia, że
w Przychodni Lekarsko-Dentystycznej w Poznaniu przy ul. Głogowskiej 16 (naprzeciw Dworca Zachodniego)
został otwarty nowy dział usług
ORTODONCJA
leczenie wad zgryzu u dzieci i młodzieży
CZYNNY:
w poniedziałki, środy i piątki od godz. 15-19.
Wszelkie informacje: Poznań, telefon 620-90
K7326

Państwowe przeds. handlowe w Poznaniu poszukuje pilnie na terenie powiatów: poznańskiego, obornickiego, śremskiego, średzkiego i szamotulskiego
SUCHYCH POMIESZCZEŃ
na cele magazynowe o pow. od 400-2.000 m²
Oferty prosimy kierować: „Prasa”, Poznań, ul. Grunwaldzka 19 dla K8002. K8002

Komunikaty
W Sądzie Powiatowym w Krotoszynie - zostało wszczęte postępowanie o UZNANIE ZA ZMARŁEGO MARIANA KURZAWSKIEGO, ur. 10. V. 1910 r. w Krotoszynie, syna Klemensa i Marianny, ostatnio zamieszkałego w Krotoszynie - zaginionego po powołaniu do wojska latem 1939 r. - wniosek złożył Antoni Kurzawski z Krotoszyna, ul. H. Sawickiej 10. N. spr. 395/66.
Sąd Powiatowy wzywa zaginionego, aby w terminie 3-4-5-6-miesięcznym od ukazania się tego ogłoszenia zgłosił się w wymienionym wstępnie Sądzie, gdyż w przeciwnym razie może być uznany za zmarłego, wszystkie zaś osoby, które mogą udzielić wiadomości o zaginionym, aby w powy

5 tysięcy członków w Leszczyńskim

Na konferencji sprawozdawczej Związku Młodzieży Wiejskiej w Lesznie mówiono m. in., że od VI Zjazdu Powiatowego (w maju 1965 r.) zorganizowano w powiecie 6 nowych kół ZMW (jest ich obecnie 99) i zwerbowano 911 członków, dzięki czemu szeregi organizacji powiększyły się do 5000 osób.

ZMW w swej pracy dużo uwagi i czasu poświęca szkoleniu kadr dla rolnictwa, przygotowaniu swoich członków do zawodu rolnika i podniesieniu społecznej rangi tego zawodu. W Leszczyńskim szkolenie takie prowadzą 24 zespoły Przystosowania Rolniczego. Absolwenci tych zespołów wprowadzają wiele innowacji w swoich gospodarstwach, czyniąc je w krótkim czasie rentownymi. Na przykład w Grońowie absolwenci PR Władysław Orszakiewicz i Zbigniew Głapiński pobudowali nowoczesne obory z prefabrykatów i zmechanizowali pracę w gospodarstwie. Osiągają oni obecnie plony wyższe średnio o 3 kwintale z ha.

Działalność kulturalno-oświatową prowadzi kilkadziesiąt kół ZMW. W okresie jesienno-zimowym 1965/66 Dom Kultury w Lesznie zorganizował na wsi wiele udanych imprez estradowych, połączonych z ciekawymi wykładami na tematy kulturalne. Przyczyniło się to do znacznego ożywienia ze społów artystycznych prowadzonych przez ZMW w klubach w Górnym, Pawłowicach, Krzycku Wielkim, Rydzynie, Oporowie, Klonowcu, Wilkowicach oraz w świetlicy w Tarzawie. Placówki te zorganizowały imprezy teatralne i estradowe w swoich i sąsiednich wsiach. Są jednak takie placówki, które nie wykazują żadnej działalności, jak np. kluby i świetlice w Świerczynie, Długich Nowych, czy Wojnowicach. (R)

Szkolenie gospodarcze w Krotoszyńskim

W powiecie krotoszyńskim działa 99 kół ZMW, zrzeszających 3306 członków. ZMW organizuje 3 rodzaje szkolenia oświatowo-politycznego swych członków: wie-

skie kursy oświatowo-polityczne, powszechne zebrania kół oraz udział w szkoleniu partyjnym na wsi. W roku szkolnym 1965/66 prowadzono szkolenie w 62 kołach, w których uczestniczyło 1929 członków oraz około 500 osób nie należących do organizacji. Najlepsze wyniki osiągnęły koła ZMW: w Smolicach, Lutognie, Głuchowie i Bulakowie. Zaś w szkoleniu partyjnym organizowanym przez PZPR i ZSL uczestniczyło 20 kół z 700 członkami ZMW.

W powiecie działa 13 szkół przysposobienia rolniczego, w których zdobywa kwalifikację 561 młodych. Efektem dotychczasowej pracy SPR-ów w powiecie jest 615 absolwentów, z których 80 proc. pozostało na wsi, a 20 proc. podjęło naukę w 3-letnich technikach rolniczych i innych szkołach zawodowych.

W 6 klubach młodego rolnika absolwenci SPR i zespołów PR dokonują wymiany doświadczeń, nawiązują współpracę z organizacjami działającymi na wsi, ulepszają organizację produkcji rolnej oraz systematycznie pogłębiają wiedzę w wybranej przez siebie dziedzinie rolnictwa. Do najlepiej działających zalicza się kluby w Świnkowie, Różopolu i Bestwinie.

Organizuje się również dla dziewcząt kursy kroju, szycia, gotowania, pieczenia, haftu i robót ręcznych. Koła ZMW w Baszynie i Zalesiu Wielkim prowadziły szkoły zdrowia, cieszące się olbrzymim zainteresowaniem wśród dziewcząt i starszych kobiet wiejskich. (IGJ)

Spółdzielnia Mieszkaniowa również dla powiatu Czarnków

Uchwałą walnego zgromadzenia członków Spółdzielni Mieszkaniowej w Czarnkowie wprowadzono zmiany do statutu, rozszerzając działalność Spółdzielni na cały powiat.

Zarząd Spółdzielni nawiązał już ścisłe kontakty z Odlewnią Żeliwa Ciągłego w Drawsku Młyńskim i Zakładami Konstrukcji Metalowych „Elbud” w Wieleniu. Już w przyszłym roku Spółdzielnia przystąpi do budowy domu mieszkalnego dla pracowników — członków Spółdzielni z Zakładu Konstrukcji Metalowych „Elbud”. Jednocześnie w Wieleniu przewiduje się podjęcie tzw. spółdzielczego budownictwa powszechnego.

Z Wielenia i z innych miejscowości dojeżdża do pracy w Odlewni Żeliwa Ciągłego w Drawsku Młyńskim wielu pracowników, przy czym zakład ten dysponuje dość znacznymi środkami zakładowego funduszu mieszkaniowego. Dyrekcja i Rada Zakładowa Odlewni coraz szerzej popularyzuje spółdzielcze budownictwo mieszkaniowe wśród swoich pracowników. Spora część załogi wyraża chęć przystąpienia do Spółdzielni pod warunkiem jednak budowania domków jednorodzinnych. (jn)

Rawiczanie woła TV niż radio

Według najnowszych danych, w powiecie rawickim liczba teleabonentów zbliża się do 3,5 tysiąca. Jest to niemało, zważywszy, iż mamy do czynienia z najmniejszym obszarem — rejonem administracyjnym województwa. Stosunkowo niewiele natomiast ma powiat radioodbiorników (ściśle: radioabonentów, bowiem nowe przepisy zezwalają mieć więcej niż jeden aparat radiowy opłacającemu należność abonamentową), gdyż tylko 2.340. W pewnym stopniu wyjaśnia nam ten stan rzeczy spora liczba abonentów radio-węzłowych, która przekracza 4 tysiące.

Gdy przyjrzymy się tym liczbom, nasuwają się pewne refleksje. Przede wszystkim, że mieszkańcy zamieszkiwający okolice tak bardzo jeszcze gustują w radiowęzłowych głośnikach, nie mogących przecież zastąpić w pełni radioodbiorników — niedrogich, wciąż ulepszanych. No i uwaga druga: czy, zanim pomyśli się o kupnie telewizora, nie warto nabyć dobrego radioodbiornika? Jest ich w rawickich domach — jak o tym świadczy liczba — dziwnie mało. (pż)

Rodziny cygańskie osiadły w Pleszewie

W Pleszewie zameldowały się na pobyt stały trzy rodziny cygańskie. Otrzymały mieszkania z przydziałów Prezydium MRN. Współżycie z innymi rodzinami układa się dobrze i Cyganie wykazują dużą gospodarność. Szczególną dbałość o mieszkanie wykazuje rodzina ob. Różyckiego mieszkająca w Pleszewie przy ul. Sienkiewicza 33. Ob. Różycki pracuje jako wozak. Ponadto użytkuje on 1,5 ha ziemi wydzielonej od Wydziału Rolnictwa Prezydium PRN. Pozostałe rodziny również posiadają grunty orne.

Rodziny cygańskie otoczone szczególną opieką ze strony gospodarzy miasta jak również komitetów w blokowych. Przydzielono im meble do urzędowania. Dzieci rodzin cygańskich uczęszczają do szkół podstawowych w Pleszewie. (lki)

Wczoraj pisali do nas...

O... Franciszek Soltysiak, Sędziny pow. Szamotuły, skarżąc się na działalność miejscowego Urzędu Pocztowego. Ostatnio bowiem odmówiono mu (rzekomo z braku odpowiedniej ilości egzemplarzy) prenumeraty „Głosu Wielkopolskiego”. Gazetę naszą czytnik prenumerował od 1945 roku.

O... Młodzież PGR Wróblewo, powiat Szamotuły, prosząc o pomoc w naprawie telewizora w miejscowej świetlicy. Wszystkie prośby świetlicy pomija milczeniem. A tymczasem długie wieczory aż proszą o kulturalną rozrywkę.

O... Mieszkańcy Rozalina w powiecie ślepeckim, żaląc się na miejscowego listonosza, gdyż prasa oraz przesyłki pocztowe i listowe dostarczane są do abonentów z dwudniowym a nawet trzydniowym opóźnieniem.

zyczny pt. „Pokolenia”; 23.15 Z twórczości J. S. Bacha; 0.05 Program nocny z Poznania.

WIADOMOSCI: 5, 6, 7, 8, 12.06, 15, 17.55, 20, 23, 24, 1, 2, 2.55.

PROGRAM I: Fala 1322 m i UKF (do g. 18 i od 0.05 do 3) 69,74 MHz; 7.35 „Błękitna sztafeta”; 8.15 Melodie srebrnego ekranu; 9 Dla kl. III i IV „Dziennik klasowy”; 9.20 Muz. baletowa w nagraniach Ork. Filarów Kłobuckich w Londynie; 10 „Dzień dzisiejszy”; 10.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 10.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 10.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 10.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 11.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 11.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 11.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 11.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 11.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 11.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 12.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 12.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 12.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 12.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 12.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 12.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 13.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 13.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 13.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 13.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 13.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 13.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 14.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 14.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 14.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 14.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 14.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 14.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 15.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 15.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 15.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 15.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 15.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 15.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 16.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 16.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 16.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 16.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 16.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 16.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 17.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 17.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 17.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 17.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 17.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 17.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 18.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 18.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 18.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 18.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 18.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 18.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 19.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 19.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 19.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 19.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 19.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 19.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 20.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 20.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 20.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 20.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 20.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 20.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 21.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 21.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 21.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 21.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 21.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 21.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 22.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 22.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 22.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 22.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 22.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 22.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 23.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 23.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 23.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 23.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 23.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 23.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 24.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 24.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 24.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 24.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 24.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 24.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 25.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 25.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 25.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 25.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 25.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 25.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 26.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 26.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 26.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 26.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 26.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 26.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 27.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 27.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 27.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 27.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 27.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 27.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 28.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 28.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 28.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 28.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 28.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 28.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 29.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 29.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 29.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 29.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 29.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 29.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 30.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 30.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 30.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 30.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 30.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 30.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 31.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 31.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 31.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 31.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 31.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 31.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 32.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 32.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 32.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 32.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 32.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 32.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 33.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 33.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 33.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 33.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 33.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 33.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 34.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 34.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 34.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 34.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 34.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 34.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 35.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 35.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 35.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 35.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 35.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 35.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 36.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 36.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 36.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 36.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 36.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 36.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 37.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 37.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 37.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 37.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 37.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 37.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 38.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 38.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 38.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 38.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 38.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 38.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 39.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 39.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 39.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 39.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 39.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 39.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 40.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 40.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 40.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 40.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 40.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 40.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 41.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 41.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 41.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 41.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 41.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 41.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 42.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 42.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 42.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 42.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 42.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 42.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 43.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 43.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 43.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 43.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 43.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 43.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 44.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 44.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 44.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 44.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 44.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 44.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 45.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 45.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 45.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 45.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 45.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 45.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 46.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 46.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 46.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 46.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 46.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 46.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 47.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 47.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 47.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 47.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 47.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 47.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 48.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 48.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 48.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 48.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 48.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 48.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 49.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 49.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 49.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 49.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 49.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 49.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 50.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 50.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 50.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 50.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 50.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 50.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 51.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 51.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 51.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 51.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 51.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 51.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 52.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 52.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 52.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 52.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 52.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 52.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 53.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 53.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 53.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 53.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 53.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 53.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 54.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 54.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 54.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 54.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 54.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 54.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 55.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 55.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 55.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 55.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 55.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 55.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 56.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 56.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 56.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 56.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 56.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 56.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 57.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 57.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 57.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 57.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 57.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 57.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 58.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 58.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 58.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 58.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 58.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 58.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 59.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 59.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 59.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 59.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 59.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 59.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 60.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 60.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 60.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 60.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 60.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 60.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 61.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 61.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 61.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 61.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 61.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 61.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 62.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 62.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 62.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 62.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 62.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 62.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 63.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 63.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 63.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 63.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 63.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 63.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 64.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 64.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 64.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 64.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 64.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 64.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 65.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 65.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 65.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 65.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 65.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 65.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 66.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 66.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 66.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 66.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 66.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 66.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 67.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 67.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 67.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 67.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 67.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 67.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 68.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 68.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 68.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 68.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 68.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 68.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 69.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 69.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 69.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 69.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 69.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 69.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 70.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 70.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 70.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 70.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 70.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 70.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 71.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 71.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 71.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 71.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 71.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 71.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 72.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 72.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 72.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 72.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 72.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 72.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 73.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 73.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 73.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 73.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 73.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 73.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 74.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 74.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 74.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 74.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 74.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 74.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 75.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 75.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 75.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 75.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 75.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 75.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 76.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 76.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 76.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 76.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 76.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 76.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 77.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 77.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 77.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 77.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 77.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 77.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 78.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 78.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 78.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 78.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 78.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 78.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 79.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 79.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 79.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 79.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 79.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 79.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 80.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 80.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 80.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 80.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 80.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 80.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 81.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 81.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 81.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 81.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 81.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 81.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 82.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 82.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 82.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 82.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 82.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 82.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 83.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 83.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 83.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 83.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 83.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 83.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 84.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 84.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 84.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 84.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 84.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 84.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 85.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 85.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 85.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 85.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 85.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 85.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 86.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 86.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 86.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 86.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 86.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 86.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 87.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 87.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 87.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 87.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 87.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 87.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 88.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 88.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 88.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 88.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 88.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 88.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 89.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 89.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 89.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 89.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 89.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 89.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 90.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 90.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 90.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 90.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 90.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 90.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 91.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 91.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 91.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 91.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 91.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 91.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 92.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 92.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 92.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 92.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 92.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 92.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 93.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 93.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 93.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 93.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 93.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 93.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 94.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 94.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 94.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 94.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 94.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 94.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 95.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 95.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 95.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 95.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 95.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 95.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 96.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 96.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 96.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 96.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 96.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 96.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 97.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 97.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 97.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 97.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 97.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 97.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 98.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 98.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 98.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 98.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 98.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 98.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 99.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 99.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 99.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 99.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 99.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 99.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 100.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 100.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 100.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 100.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 100.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 100.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 101.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 101.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 101.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 101.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 101.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 101.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 102.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 102.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 102.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 102.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 102.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 102.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 103.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 103.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 103.20 „Z Różanej na Uniwersytet”; 103.30 „Z Różanej na Uniwersytet”; 103.40 „Z Różanej na Uniwersytet”; 103.50 „Z Różanej na Uniwersytet”; 104.00 „Z Różanej na Uniwersytet”; 104.10 „Z Różanej na Uniwersytet”; 104.20 „Z Różanej na Uniwersytet”;